БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 15 (1019)

21 ЯНВАРЬ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Минскка келди (1-бет).

СССР Олий Совети Президиумида (1-бет).

СССР Олий Совети сайлови шарафига. Ф. Петров — Экскаватор машинисти (1-бет).

Тошкент шаҳар XII партия конференцияси (2-бет).

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК. **Кўкламга пухта тайёрланайлик. М. Абдураимов.** — Пахтокорлар қурултойига совға. **Ш. Кузанбоев.** — Ўтган йилги камчиликлар такрорланмаслиги керак. **Н. Рихсиев.** — Бугунги ишни эртага қолдираётганлар ким? (3-бет).

СССР ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматлари ўртасида илмий техника ҳамкорлиги тўғрисидаги битим имзоланди. (3-бет).

Венгрия фанлар академияси билан СССР Фанлар академияси ўртасида илмий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди (3-бет).

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ: **Н. Городниченко.** — Бахт ёрлар командири. (4-бет).

СОВЕТ АРМИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН: **Н. Яснапольский.** — Моҳир учувчи (4-бет).

Халқ хўжалигини ривожлантиришда янги муваффақиятлар сари!

Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда ўз ишини тамомлаган олтинчи сессияси Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1958 йилги Давлат плани тўғрисидаги ва Ўзбекистон ССРнинг 1958 йилги Давлат бюджети ҳақидаги Қонунларни қабул қилди. Сессия 1956 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботни, меҳнаткашлар депутатлари район, қишлоқ советлари, Олий Советнинг доимий комиссиялари ҳақидаги Низомларни, шунингдек бешинчи ва олтинчи сессиялар ўртасида Ўзбекистон ССР Олий Совет Президиуми томонидан қабул қилинган Фармонларни бир овоздан тасдиқлади. Сессияга тўпланган халқ вакиллари сессия кун тартибига киритилган масалаларни ишчанлик билан ҳар тарафлама чуқур муҳокама қилдилар, олтинчи беш йилликнинг учинчи йилида республикамизда амалга ошириладиган улуғвор ишларнинг конкрет программасини белгиладилар.

Республикамиз Олий Советининг олтинчи сессияси 1957 йил планининг бажарилиш якунларини тўплади ва 1958 йилги давлат планининг асосий вазифаларини белгилаб берди. 1957 йилнинг якунлари ғоят қувончли бўлиб, республикамиздаги, шу жумладан областимиздаги ҳар бир меҳнаткаш қалбида шонли Коммунистик партия раҳбарлигида қўлга киритилган мислсиз катта ютуқлар билан қонуний фахрланиш хисларини уйғотади, она-Ватанимизга, жонажон партиямизга ва Совет ҳукуматимизга қизғин муҳаббат ва чексиз садоқат туйғусини янада кучайтиради.

Ленинча миллий сиёсатнинг тўғри амалга оширилиши натижасида социализмнинг Шарқдаги порлоқ машъалига айланган серқуёш Ўзбекистонимиз экономикаси ва маданияти йил сайин гуркираб юксалиб бормоқда. 1957 йил ҳам бошқа иттифоқчи республикалар қатори Ўзбекистон тарихига саноат, қишлоқ хўжалиги соҳасида, халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини ошириш соҳасида ажойиб муваффақиятларга эришилган йил бўлиб киради. Ўтган йили республика саноати давлат планидан ташқари 979 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Биргина Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари қўшимча равишда 284,6 миллион сўмлик маҳсулот бердилар. Республикада саноат маҳсулотининг ҳажми 1956 йилдагидан 11 процент кўпайди, машинасозлик саноати эса 314 миллион сўмлик ўсиш берди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 1956 йилдагига нисбатан 7 процент ошди.

Ўзбек халқининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва маданий қурилиш соҳасида қўлга киритган муваффақиятлари ҳам бениҳоя каттадир. Ўтган йили об-ҳаво шароити жуда ноқулай келишига қарамай, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг катта ёрдамига таяниб, саноат корхоналарининг ишчилари ва шаҳар аҳолисининг актив иштироки билан пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажардилар ва давлатга 2 миллион 750 минг тонна пахта топширдилар. Бу пахтанинг 80 процентдан кўпроғи биринчи сортларга қабул қилинди. Тошкент области мамлакатга 406 минг тонна пахта етказиб берди.

1957 йилда республикамизда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришни таъминлаган муҳим тадбирлар амалга оширилди. Натижада гўшт етиштириш 1956 йилдагидан 14 процент, сут етиштириш 34 процент, жун тайёрлаш 24 процент, тухум тайёрлаш 60 процент кўпайди. Ғалла, пилла, қоракўл тери, каноп, тамаки, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилиб, республика планининг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши барча тармоқларининг тез суръатлар билан ривожланганлиги республикамиз меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада ўстиришга ёрдам бермоқда. Ўзбек халқи хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган ғоят катта бу муваффақиятлари учун жонажон Коммунистик партиядан ва Совет ҳукуматидан чексиз миннатдордир.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси тасдиқлаган халқ хўжалигини ривожлантириш 1958 йил Давлат плани республикамиз меҳнаткашлари учун ғоят катта ва қувончли перспективалар очиб беради. 1958 йил республика халқ хўжалигини янада зўр бериб ривожлантириш, халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада ошириш йили бўлади.

ССР Иттифоқи Олий Совети тасдиқлаган умумдавлат планига мувофиқ тузилган 1958 йил плани республика территориясидаги хўжаликнинг барча тармоқларини комплекс ривожлантиришни, ҳар бир иқтисодий маъмурий районнинг ишлаб чиқариш ресурсларидан яхшироқ фойдаланишни, областлар, районлар ва бошқа иттифоқчи республикалар билан бўладиган хўжалик алоқаларини янада яхшилашни кўзда тутади. Оғир индустрияни юқори техника базасида устун даражада ривожлантириш — 1958 йил планининг энг муҳим вазифасидир. Бу планнинг яна муҳим асосий вазифаси — пахта ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтиришдан иборат.

1958 йилда республикада 1957 йил планида кўзда тутилганидан 1 миллиард 100 миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилиши лозим. Пахта тайёрлаш бир йилда 165 минг тонна кўпайтирилиб, 2 миллион 915 минг тоннага етказилиши керак. Бу йил гўшт етиштиришни ўтган йилдагига қараганда 4,5 минг тонна, сут етиштиришни 24,5 минг тонна, жун тайёрлашни 1,4 минг тонна кўпайтириш мўлжалланади, сабзавот, картошка, мева ва узум етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилади.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1958 йилги Давлат планида Тошкент областининг саноатини, қишлоқ хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада юксалтириш масалалари муҳим ўринни эгаллаган. Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши корхоналари бу йил 7 миллиард 244 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришлари керак.

1958 йил планида областимизда электр қуввати ишлаб чиқаришни кўпайтириш, шу йилнинг биринчи ярмида Чирчиқ-Бўзсув оқимида ишлаб турган энг йирик электр станцияларнинг бири — Товоқсой гидроэлектростанциясини узоқ масофадан туриб бошқариш мўлжалланади, Тошкент ва Чирчиқ шаҳарларини газ билан таъминлашга киришиш кўзда тутилади. Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида экскаваторлар 15 процент, квадратуялаб экиш учун керакли осма сеялкалар 25 процент ортиқ ишлаб чиқарилади. Автомобиль ва трактор прицеплари ишлаб чиқариш 2,7 баравар ортади. Пахта тозалаш саноати учун керакли технология ускуналари ва запас қисмлар ишлаб чиқариш 54 процент, химия саноати учун керакли асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш 14 процент кўпайтирилади.

1958 йил плани йилига 900 минг тонна цемент ишлаб чиқарадиган Ўрта Осиёдаги энг йирик Оҳангарон цемент заводини қура бошлашни кўзда тутади. Бекобод асботруба заводида йилига 5 миллион дона шифер ишлаб чиқарадиган цехлар, Бекободда йилига 28 миллион дона ғишт пиширадиган завод ва Янгиғочда йилига 60 миллион дона ғовакли ғишт тайёрлайдиган завод ишга туширилади. Олмалиқ ва Оҳангарондаги ғишт заводларида тоннель печлари қурилади. Шунингдек 1958 йил планида енгил, озиқ-овқат саноати, маҳаллий ва кооператив саноатида маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мўлжалланган.

Саноат ходимларининг вазифаси — 1958 йил давлат планининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун ҳозирнинг ўзидаёқ конкрет тадбирларни ишлаб чиқишдан ва уларни тўла-тўкис амалга оширишдан, янги техникани ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиб, меҳнат унумдорлигини оширишга ва корхоналарнинг йил бошидан бир меёрда ишлашига эришишдан иборат.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида ҳам олдимизда жуда катта вазифалар турибди. Бу йил областимиз меҳнаткашлари мамлакатга камида 475 минг тонна пахта етказиб беришлари, чорвачилик, каноп-жут, пилла, сабзавот, картошка, боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантиришда янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун курашишлари керак.

1958 йил планида Мирзачўлни ўзлаштириш ишларини давом эттириш, уни гуллаган водига ва «оқ олтин» конига айлантиришдан иборат умумхалқ вазифасини амалга ошириш тадбирлари ўз ифодасини топган. Шу йилнинг биринчи ярмида Мирзачўлни ўзлаштириш учун чиқарилган йиллик маблағ сарф қилиниб бўлади, йилнинг иккинчи ярмида эса қўшимча равишда 200 миллион сўмдан кўпроқ маблағ ажратиш мўлжалланади. Мирзачўлда Киров канали, Шўрўзак массиви ва Сардоба чуқурлигидаги мавжуд суғориш зонасидаги катта ишларни бажариш, Боёвут массивининг иккинчи навбатдаги ишларини давом эттириш, Марказий коллекторнинг биринчи навбат қурилишини тамомлаш ва Жанубий Мирзачўл канали системасидаги асосий ишларни бажариш кўзда тутилади.

«Главголодностепстрой» коллективининг вазифаси — моддий-техника ресурслари ва одам кучларидан тўғри фойдаланиб, 1959 йилда ҳосил етиштириш учун 34 минг гектар ерни 1958 йилда тайёрлаб қўйишдан иборат. Тошкент Халқ хўжалик кенгаши, маҳаллий партия, совет ташкилотлари, министрликлар ва идоралар Мирзачўлни ўзлаштирувчиларга ғамхўрликни кучайтириб, уларнинг ишига ҳар томонлама ёрдам беришлари керак.

Областимиз меҳнаткашлари СССР Олий Совети сайловига зўр уюшқоқлик билан тайёрланмоқдалар. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида сайлов шарафига социалистик мусобақа қизиб кетди. Бу мусобақа меҳнат унумдорлигини оширишнинг янги формаларини вужудга келтирмоқда, жуда катта резервларни очиб бермоқда. Ишлаб чиқариш техникасини такомиллаштириш, моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш ва меҳнаткашлар ўртасида социалистик мусобақани кенг ривожлантириш асосида ана шу резервларни тўла ишга солиш 1958 йил планини муваффақиятли бажариш имконини беради.

Ҳеч шубҳа йўққи, областимиз меҳнаткашлари 1958 йил халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планини муваффақиятли бажариш, экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларини бундан буён ҳам янада зўр бериб юксалтириш учун ҳормай-толмай курашадилар, КПСС XX съезди томонидан қўйилган буюк вазифаларнинг амалга оширилишини таъминлаш учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сарф қиладилар.

СССР Олий Совети Президиумида

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришган муваффақиятлари ҳамда гўшт, сут, ғалла, картошка, зиғир ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашда юксак кўрсаткичларга эришганликлари учун, фан ютуқлари ва илғор иш тажрибаларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми Белоруссия ССР колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет ва комсомол ходимларидан катта группасини орден ва медаллар билан мукофотлади.

Жами бўлиб 4.970 киши мукофотланди. Шу жумладан, 196 киши Ленин ордени билан, 763 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, 1.486 киши «Ҳурмат белгиси» ордени билан, 1.258 киши «Шавкатли меҳнат учун» медали билан ва 1.267 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотланди.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, ғалла, картошка, зиғир, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда жуда катта муваффақиятларга эришганликлари учун ҳамда фан ютуқларини ва илғор иш тажрибаларини ишлаб чиқаришга жорий қилганликлари учун қишлоқ хўжалиги илғорларидан 32 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

ПРОПАГАНДИСТ ВА АГИТАТОРЛАРГА ЁРДАМ УЧУН КЎРГАЗМАЛИ ҚЎЛЛАНМАЛАР АЛЬБОМИ

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти пропагандист ва агитаторларга ёрдам учун «40 йил мобайнида СССР ва капиталистик мамлакатлар» номли кўргазмали қўлланмалар альбомини нашр этди. Альбомда Совет социалистик саноатининг ўсишини, 40 йил ичида СССР қишлоқ хўжалиги, транспорти, маданияти ривожланганлигини ва меҳнаткашларнинг фаровонлиги ошганлигини кўрсатадиган кўп рангли 54 та диаграмма бор.

Альбомнинг тиражи — 100 минг нусха бўлиб баҳоси — 12 сўмдир. (ТАСС).

Бутуниттифоқ юбилей бадиий виставкаси ёпилди

Улуғ Октябрнинг 40 йиллигига бағишлаб 1957 йил 6 ноябрда Москвада очилган Бутуниттифоқ бадиий виставкаси 19 январда ёпилди. Манеж майдонидаги Марказий Виставка залида ва унинг филиалларида барча иттифоқчи республикалардаги рассомларнинг сураткашлик, скульптура, графика, декоратив-амалий санъат асарлари кўрсатилди.

Марказий виставка залининг директори А. И. Федосеев ТАСС мухбирига бундай деди:

— Мамлакатда энг катта бўлган бизнинг Виставка залимизга 1250 рассом ва скульпторнинг 2400 асари қўйилган. Виставка очилган кунидан бошлаб охирги кунларгача пойтахт меҳнаткашлари ва меҳмонлари орасида, шунингдек Совет ҳокимиятининг 40 йиллиги байрамида қатнашиш учун келган чет эл делегациялари ва чет эллардан келган жуда кўп туристлар орасида зўр муваффақият қозонди.

Икки ярим ой ичида виставкани 400 мингдан ортиқ киши томоша қилди. Таассуротлар дафтарларига уч мингдан ортиқ киши ўз фикрини ёзиб қолдирган.

Бу ёзувлардан баъзиларини келтирамиз:

«Виставкада намойиш қилинаётган талантларнинг бойлигига қараб хурсанд бўлдик. Бизнинг совет санъатимиз тўғри йўлдан бораётир. Бугун шу ерда кўрганларимиз келажакка катта умидлар бағишлайди».

Сўнгра:

«Бу ажойиб музейни жуда катта завқ билан томоша қилдик. Бу ерда кўрсатилаётган гўзал санъат асарлари яхши экспозицияга бирлаштирилган. Бу ажойиб манзарадир. Фахти Радван — Миср Миллий маданият министри».

Бутуниттифоқ бадиий виставкаси материаллари асосида яқин кунларда тўртта кўчма виставка ташкил этилади. Бу виставкалар иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек Ленинградда, Днепропетровскда, Новосибирскда, Омскда, Пермда, Свердловскда, Харьковда ва Челябинскда навбатма-навбат кўрсатилади.

Жамоатчилик томонидан юксак баҳо берилган баъзи санъат асарларини Брюсселда бўладиган бутун жаҳон виставкасига юбориш мўлжалланади.

20 январда СССР Совет рассомлари союзи правлениесининг тўртинчи пленуми очилади. Пленум Москвадаги юбилей виставкасининг ишини якунлайди. (ТАСС).

СССР Олий Совети сайлови шарафига

Тошкентдаги «Подъёмник» заводининг ҳамма цех ва участкаларида СССР Олий Советига бўладиган сайловни меҳнат соҳасида катта ғалабалар билан кутиб олиш учун кураш кун сайин қизитилаётир.

— Биз, — дейди завод механика цехининг новатор токари В. Лемяскин, — пойтахт саноати ва транспорти илғорларининг шаҳар саноат корхоналари ва транспорти ишчиларига, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларига қарата қилган Мурожаатига жавобан сайлов кунигача квартал планини бажариш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Олган мажбуриятимизни муваффақиятли бажариш учун ёш ва кам тажрибали ишчиларга яқиндан ёрдам бермоқдамиз. Менинг ўзим эса кундалик нормамни 1,5-2 ҳисса бажариш билан бирга яқинда Совет Армияси сафидан қайтиб келган ёш ишчи Полупановга ўз тажрибамни ўргатмоқдаман.

Суратда: (чапдан) илғор токарь В. Лемяскин А. Полупановга иш ўргатмоқда.

В. Салов фотоси.

Топшириқ ортиғи билан бажарилаётир

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикув фабрикасининг меҳнатсевар ишчилари бу йил ҳам ишлаб чиқаришда янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритаётирлар. Тикувчилар СССР Олий Советига бўладиган сайлов кунини меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш билан кутиб олишга ҳаракат қилаётирлар.

Корхона коллективи январь ойининг биринчи декадасини яхши натижалар билан якунлади. 10 кунлик маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи 105 процент бажарилди. Фабриканинг ўртоқ Кондратьева раҳбарлик қилаётган 2-тикув цехи коллективи эркак ва хотин-қизлар кийим-кечаклари тикишда бошқаларга намуна бўлаётир. Цехнинг Карима Ортиқова, Валя Ольшанская сингари ўнлаб илғорлари смена топшириқларини ҳар доим 170-200 процентдан адо этмоқдалар.

Тикувчилар йил бошиданоқ аҳолининг дидига мос келадиган янги кийим моделларини ўзлаштирмоқдалар. Шуни айтиш кифояки, сўнгги ўн кунликда эркак ва хотин-қизлар ҳамда болалар устки кийимларининг 11 хил янги модаси ўзлаштирилди. Ҳозир ана шу модалар асосида кўплаб маҳсулот ишлаб чиқарилаётир.

А. АБДУКАРИМОВ.

Илғор машинасозлар

Тошкентдаги «Узбекхлопкомаш» заводининг коллективи халқ хўжалиги учун жуда зарур бўлган машина ва механизмлар ишлаб чиқариш юзасидан берилган планни тўла ва ошириб бажариш мақсадида ички резервларни кўплаб ишга солаётир.

Цехлараро мусобақада биринчи ўринда келаётган механика-йиғув цехи ишчилари ҳозир март ойи ҳисобига ишламоқдалар. Бу цехда кундалик топшириқ доимо ортиғи билан бажарилади. Иш суръатини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашда цех комсомол-ёшлари катта ташаббус кўрсатаётирлар. Абдуллаев, Комилов, Умаров ўртоқлар сингари ўнлаб ишлаб чиқариш новаторлари бир ойда 2,5-3 ойлик топшириқни бажармоқдалар.

Шунингдек, ҳозир шу йилнинг март ойи ҳисобига ишлаётган ўртоқ Бударин бошлиқ металл конструкциялари тайёрлаш цехи коллективи ҳам корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини оширишга катта ҳисса қўшаётир.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

Иш процесслари механизациялаштирилмоқда

Тошкент лак-бўёқ заводи Ўрта Осиё республикаларига, Қозоғистонга ва мамлакатимизнинг бир қанча ўлкаларига ҳар хил лак ва бўёқ маҳсулотлари етказиб беради. Завод коллективи бу маҳсулотларга нисбатан эҳтиёжнинг тобора ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, меҳнат унумдорлигини тинмай ошириш учун барча резервларни ишга солаётир.

Бу ерда ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаштириш ва прогрессив технологияни кенг қўлланиш анча яхши йўлга қўйилган. Яқинда ўртоқ Авитова бошлиқ спиртли лак тайёрлаш цехида янги гидроподъёмник ишга туширилди ва тайёрланган маҳсулотни идишга қуйиш автоматлаштирилди. Шу билан бу цех тўла механизациялаштирилди. Натижада спиртли лак тайёрлаш қарийб икки баравар оширилди. Илғор сменалар эса кундалик топшириқни 250 процентгача бажаришга муваффақ бўлаётирлар.

Шунингдек, бўёқ тайёрлаш ва бошқа цехларда ҳам иш процесслари кенг механизациялаштирилмоқда.

Ўтган йили пландан ташқари 3 минг тоннага яқин лак ва бўёқ ишлаб чиқарган бу илғор коллектив СССР Олий Советига сайловлар шарафига мусобақани қизитиб, олтинчи беш йилликнинг учинчи йили топшириғини ҳам муддатидан олдин бажариш ва халқ хўжалигига қўшимча равишда камида 5 минг тонна маҳсулот бериш учун ҳозирданоқ астойдил курашмоқда.

Х. АБДУВАЛИЕВ.

ОЛТИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Экскаватор машинисти

Украиналик бу йигитнинг Ўзбекистон кўмир кони — Оҳангаронга келганига 12 йил бўлади. Василий Макуха кончилар шаҳрига келганидан сўнг, дастлаб, 9-шахтада электрослесарлик қила бошлади. Навқирон йигит ҳали Украинада яшаб турган пайтларидаёқ шахтёрлик касбини юракдан севиб қолган эди.

1946 йил. Улуғ Ватан уруши эндигина тугаб, совет кишилари яна қайноқ тинч меҳнат ҳаётига қайтган. Эвакуация вақтида Тошкентга кўчиб келган Макухалар оиласи «серқуёш Ўзбекистон ҳам, севимли Украина ҳам ўзимизники-ку, қаерда яшасак ҳам халқ, жонажон Ватанимизга хизмат қиламиз-ку», деб Ўзбекистонда қолишга аҳд қилдилар. Василий эса партия чақириғига жавобан 1946 йилнинг охирларида Оҳангаронга жўнаб кетди.

Ўша пайтларда Оҳангаронда янги шахталар қурилиши авж олган. Бу ерга Совет Иттифоқининг турли томонларидан энг янги кон техникаси келаётган эди. Василийни биргина электрослесарлик касби қаноатлантирмади. У қудратли экскаваторларнинг ҳайқириб ишлаётганини кўриб, ёшларга хос эҳтирос билан «экскаватор машинисти бўлишдан ҳам яхшироқ касб бормикан» деб қўйди. Шундан кейин Василий кўмир разрези бошқармасига «мени экскаватор машинистлари тайёрлаш курсига юборишингизни сўрайман», деб ариза берди. Бошқарма раҳбарлари Василий Макуханинг илтимосини қондиришди.

Орадан 3 ой ўтгач, Василий курсни тамомлаб, кўмир разрезига ишга келди. Ёш кончи кундуз кунлари кўмир қазир, кечқурунлари эса китоб қўлтиқлаб, комбинат ҳузуридаги малака ошириш курсига қатнарди. Василий курсни ҳам муваффақиятли тамомлади. Лекин негадир у, кўмир разрезининг экскаватор машинистлари Сайфулла Шарипов, Василий Полетаев ҳамда Николай Павловлар сингари ишлай олмас, дастлабки пайтларда эса лоақал смена нормасини ҳам уддалай олмас эди. Лекин шунга қарамай, разрез бошлиқлари Василийнинг ҳаракатчанлигини, ўз ишига муҳаббат билан қараётганлигини кўриб, «бундан яхши экскаваторчи чиқади» дейишар ва унга иложи борича амалий ёрдам беришарди.

Кунлар ўтаберди. Василий Макуха илғор экскаваторчиларнинг тажрибасини қўлланиб, ўз касбини такомиллаштира борди. У, экскаватор ковшини «қора олтин» билан тўлдирар экан, айни вақтда стрелкани чаққонлик билан вагон томон бурар ва шу йўл билан экскавация циклини камайтира борарди. Икки-уч операциянинг бир вақтнинг ўзида бажарилиши ҳар бир циклдан бир секундни тежар, бу эса бир сменада 70-80 минутни ташкил этарди. Василий мана шу 70-80 минутда камида 70-80 тонна кўмир қазий оларди.

Орадан бир йил ҳам ўтмай Василий Макуха агрегатнинг ипидан-игнасигача пухта ўрганиб олди. Энди кўмир разрезининг манман деган уста экскаваторчилари — Сайфулла Шарипов, Василий Полетаев ва Николай Павловлар ҳам баъзи масалаларда Василийга мурожаат қиладиган бўлиб қолдилар. Чунки Василий яхшигина слесарь бўлганлиги учун майда ремонт ишларини ҳам жойига қўярди.

Биз Василий Макуха билан кўмир разрезида жуда кўп марта учрашганмиз. Камтарин, соддадил бу йигит касби тўғрисида сўзлаганида, аввало уни шундай моҳир экскаваторчи даражасига кўтарган коллективдан миннатдор эканлигини, сўнгра эса уялинқираб ўзи ҳақида гапиради:

— Қуролинг ўткир бўлса, қўлинг зарб емайди, дейдилар. Мен ҳаммадан олдин мана шу машинани яратганларга раҳмат дейман, чунки МЭ-750 маркали экскаватор конструкцияси жиҳатидан жуда қулай қилиб ишланган. Бундай машинада ишлашнинг ўзи кишига роҳат бахш этади. Албатта уни пала-партиш тутсанг, вақт-вақти билан кўздан кечириб турмасанг меҳнатингда барака бўлмайди. Мен ҳамма вақт ишга тушмасдан олдин агрегатни яхшилаб кўздан кечираман. Бунинг учун, албатта ишга барвақтроқ келиш лозим бўлади. Шунингдек, бошқа сменада ишлайдиган экскаваторчиларнинг ҳам машинага дурустроқ қарашларини талаб этаман.

Унинг айтганлари тўғри. Меҳнатсевар машинист ҳамма вақт ишлаб чиқариш участкасига ярим соат илгари келади ва экскаваторнинг энг майда қисмларигача кўздан кечиради. Мабодо бирорта болт ёки гайка ишдан чиқиб қолган бўлса, уни дарҳол алмаштиради, янгисини қўяди.

Василий Макуха ўтган йили пландан ташқари 20 минг тонна кўмир қазиб чиқарди. Моҳир экскаваторчи шу кунларда СССР Олий Советига бўладиган сайлов шарафига зўр ғайрат билан меҳнат қилаётир. У, Донбасслик машҳур шахтёр Николай Мамайнинг кунлик топшириқни доимо ортиғи билан бажариш юзасидан бошлаган ташаббусига қўшилиб, ҳар сменада нормадаги 540 тонна ўрнига 730-750 тоннагача ёқилғи қазиб чиқараётир.

Ф. ПЕТРОВ.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев Минскка келди

МИНСК, 19 январь. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев бугун Белоруссия пойтахтига келди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевни кутиб олиш учун КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Белоруссия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Т. Мазуров, Белоруссия ССР Министрлар Советининг раиси Н. Е. Авхимович, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг раиси В. И. Козлов, Белоруссия КП Марказий Комитетининг секретарлари Т. Я. Киселев, Т. С. Горбунов, Ф. А. Сурганов, Д. Ф. Филимонов, Белоруссия ҳарбий округининг қўмондони С. К. Тимошенко, Белоруссия ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари И. Ф. Климов, А. И. Зоров, Белоруссия КП Минск обкомининг секретари В. Ф. Шауро, Белоруссия КП Минск шаҳар комитетининг секретари А. Д. Рудак, Минск шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. И. Шарапов, Белоруссия ССР министрлари, Белоруссия КП Марказий Комитетининг масъул ходимлари, Совет Армияси генераллари Минск вокзалига келдилар.

Соат 10 дан 10 минут ўтди. Поезд вокзал перрони олдига келиб тўхтайди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев вагондан чиқади. Перронда тўпланганлар уни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Ўртоқ Н. С. Хрушчев Белоруссия Коммунистик партияси ва ҳукумати раҳбарлари билан дўстларча қўл беришиб кўришади.

Халқнинг қадимий одатига мувофиқ, меҳнаткашларнинг делегацияси — Руденск районидаги «Перамога» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. И. Жигалко, донгдор ғишт терувчи Д. Г. Булахов, Минск автомобиль заводининг пўлат эритувчиси Д. И. Барашкин ўртоқ Н. С. Хрушчевга нон-туз тақдим этадилар.

Ўртоқ Хрушчев ва Белоруссия Коммунистик партияси ҳамда ҳукуматининг раҳбарлари перрондан вокзал олди майдонига чиқадилар ва машиналарга тушиб, шаҳарга йўл оладилар. Республика пойтахтининг кўчаларида минглаб меҳнаткашлар ўртоқ Н. С. Хрушчевни ва у орқали Совет Иттифоқи улуғ Коммунистик партиясини табрикладилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР XII ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Кеча Навоий номли опера ва балет театрида Тошкент шаҳар XII партия конференцияси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг топширигига биноан конференцияни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ф. Х. Хўжаев** очди.

Конференция президиум, секретариат ва мандат комиссиясини сайлайди.

Делегатлар юксак кўтаринки руҳ билан КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоларини фахрий президиумга сайладилар.

Конференция қуйидаги кун тартибини тасдиқлайди:

1. Тошкент шаҳар партия комитетининг иши тўғрисида ҳисобот.
2. Шаҳар партия комитети ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ҳисобот.
3. Сайловлар:

а) шаҳар партия комитетини сайлаш;

б) шаҳар партия комитети ревизия комиссиясини сайлаш;

в) область партия конференциясига делегатлар сайлаш.

* * *

Тошкент шаҳар партия комитетининг иши тўғрисида шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Ф. Х. Хўжаев** ҳисобот доклади қилди.

КПСС XX съездидан кейин ўтган давр ичида,—дейди докладчи,—Коммунистик партиянинг ғоят катта ташкилотчилик ишлари натижасида саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини янада ошириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришилди. Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати — турли ижтимоий системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги сиёсати катта ғалабага эришди.

Партия сафларининг бирдамлиги шу йиллар ичида янада мустаҳкамланди. Ўзбекистон пойтахтининг партия ташкилоти ўзининг ўн иккинчи конференциясига бутун партиямиз сингари ленинча Марказий Комитет теварагига янада жипслашган ҳолда, коммунистик қурилишдан иборат улуғвор вазифаларни шараф билан бажаришга тайёр турган ҳолда келди.

Тошкент меҳнаткашлари Совет Иттифоқи экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшдилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари, корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари Улуғ Октябрь қирқ йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ишлаб чиқаришни янада юксалтириш ва техника тараққиёти учун курашга оид масалаларни конкретроқ ва оперативроқ ҳал қила бориб, саноат ва қурилишни бошқаришнинг қайта ташкил этилиши туфайли вужудга келган афзалликлардан фойдаланиб, ўтган йили шаҳар саноатининг давлат планини муддатидан илгари бажаришга эришдилар. Пландан ташқари 284 миллион сўмликдан зиёдроқ маҳсулот етказиб берилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1957 йилда 1955 йилга нисбатан 21 процентдан кўпроқ ошди, меҳнат унумдорлиги кўпайди. Маҳсулот таннархини пландагидан кўпроқ камайтириш ҳисобига икки йил мобайнида 100 миллион сўм маблағ тежаб қолинди.

Машинасозлик янада ривожланди. Машинасозлар машина ва аппаратларнинг янги типларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Енгил ва озиқ-овқат саноати, ҳунармандчилик кооперацияси муваффақиятли тарзда ривожланди.

Икки йил мобайнида корхоналарда 4 мингдан ортиқ ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди, рационализатор ва ихтирочиларнинг 8 мингдан кўпроқ таклифи жорий қилинди. Бу эса йилига 50 миллион сўмга яқин маблағни тежаш имконини беради.

Транспорт машинасозлиги, Октябрь революцияси номли, «Ташсельмаш», карборунд заводлари, тўқимачилик комбинати ва бошқа айрим корхоналарнинг партия ташкилотлари янги техника, илғор технологияни жорий қилиш ва илғор тажрибани оммалаштириш юзасидан кўпгина иш қилдилар. Қуюв цехлари ихтисослаштирилди, метиз ва электродлар ишлаб чиқариш марказлаштирилди. Корхоналар ўртасида кооперативлаштириш анча яхшиланди.

Ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг маҳорати ошиб бормоқда. Ҳисобот даврида саноат корхоналарининг илғорларидан 214 киши ҳукуматнинг юксак мукофотини олди, 4 минг киши шаҳар Ҳурмат тахтасига ва Ҳурмат китобига ёзилди.

— Бироқ,—деди докладчи, — бу муваффақиятларга маҳлиё бўлиб, ишлаб чиқаришни янада юксалтиришга халал бераётган катта камчиликлардан кўз юмиш мумкин эмас. Давлат плани умуман ошириб бажарилгани ҳолда, 18 корхона топшириқни бажара олмади, 20 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулотни кам берди.

Кўпгина корхоналарда бир меёрда ишлаш таъминланмаётир. Айрим заводлар ассортимент бўйича белгиланган топшириқни бажармаётир, бизнинг иқтисодий-маъмурий районимиз учун ва бошқа иқтисодий районлар учун маҳсулот етказиб беришни таъминламаётир.

Сифати паст бўлган маҳсулот ишлаб чиқариш ҳоллари ҳам оз эмас. 1957 йилнинг 11 ойи мобайнида шаҳар корхоналарида брак натижасида 25 миллион сўм зарар кўрилди.

Докладчи айтадики, ҳали ишлаб чиқаришнинг ҳамма резервлари ишга солингани йўқ, ишлаб чиқариш қувватларидан яхши фойдаланилмаётир, тажриба-статистик нормалар устун бўлиб турганлиги меҳнат унумдорлигининг ўсишига халал бермоқда. Бир қанча корхоналарда кўнимсизлик авж олган. Техника ўқуви яхши ташкил қилинмаган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ерли миллатлардан, айниқса ўзбек хотин-қизларидан ишлаб чиқаришга кўпроқ жалб қилиш ва кадрлар тайёрлаш тўғрисидаги қарори қониқарсиз бажарилмоқда.

Докладчи сўнгра транспорт иши тўғрисида тўхталиб, ўтди. Темир йўл Тошкент бўлими 1956 йилда ҳам, 1957 йилда ҳам юк ташиш планини бажарди. Авиация транспортининг роли ошди.

Бироқ, темир йўл Тошкент бўлими вагонлар обороти планини бажармади, бўшашувчилик ва интизомсизлик фактлари учраб турибди.

Саноат ва транспорт ишидаги жиддий камчиликларга кўп жиҳатдан шу нарса сабаб бўлмоқдаки, шаҳар ва район партия комитетлари корхоналар экономикасини етарли даражада чуқур ўрганмаётирлар.

Тошкент саноати 1958 йилда маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин даражада ошириши керак.

Шаҳар машинасозлиги ва фан ходимлари қишлоқ хўжалиги учун янги машиналар ва даставвал мукаммал пахта териш машинасини яратишлари зарур. Машинасозлар корхоналарни янги техника билан бундан буён ҳам ускуналаб борсалар, прогрессив технология ва илғор иш методларини ўзлаштирсалар, барча резервларни ишга солсалар, ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтирсаларгина белгиланган планни бажара оладилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларида партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлаш савиясини оширишлари, меҳнаткашлар ижодий активлигини авж олдиришлари лозим.

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари қишлоққа катта оталик ёрдами кўрсатмоқдалар. Бу оталик колхоз ва совхозларни запас қисмлар ва механизмлар билан таъминлашда, техника ремонтини ўтказишда, қишлоқда партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни йўлга қўйишда ҳамда бевосита қишлоқ хўжалик ишларида иштирок этишда ифодаланмоқда. Бу йил юз мингдан кўпроқ ишчи, хизматчи, студент ва ўқувчи пахта теримига қатнашди. Улар мавсумда 112 минг тонна пахта ва 50 минг тонна кўсак териб бердилар.

Сўнгра докладчи шаҳар партия ташкилотининг қурилиш ишларига қандай раҳбарлик қилганлиги тўғрисида гапиради. 1956-1957 йилларда капитал маблағ сарфлаш ҳажми 1 миллиард сўмни ташкил этди. Жумладан, саноатга 256 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Шу даврда 102 та цех ва участка, 8 мактаб, «Пахтакор» стадиони, Телевизион марказ, студентлар ётоқхоналари, касалхоналар, магазинлар қурилди ва фойдаланишга топширилди.

Бироқ, ўтган икки йил мобайнида саноат объектлари қурилиш плани бажарилмай қолди, бу мақсадлар учун ажратилган маблағнинг 28 миллион сўми фойдаланилмай қолди. Халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча объектлар қурилиши белгиланган вақтда битказилмади.

1958 йили машинасозлик заводлари бўйича 69 миллион сўм, енгил саноат бўйича 11 миллион сўмдан кўпроқ, озиқ-овқат саноати бўйича 12 миллион сўм, шаҳар саноат бошқармасига қарашли корхоналар бўйича 15 миллион сўм миқдорида капитал маблағ ўзлаштирилиши керак. Коммунистлардан мана шу катта қурилиш планининг бажарилишини таъминлаш учун бутун кучларини сарфлаш талаб қилинади.

Шаҳар партия ташкилоти аҳолининг маиший эҳтиёжларини қондириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Айниқса КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССРда уй-жой қурилишини ривожлантириш тўғрисида»ги қароридан кейин уй-жой қурилиши кенг тус олди. 1951 йилдан то 1955 йилгача (якка тартибда уй қурганларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) жами 337 минг квадрат метр уй-жой биноси қурилган бўлса, 1956-1957 йилларда 378 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой биноси қурилди.

Лекин ҳисобот даврида қурилиш учун ажратилган маблағдан 125 миллион сўми, жумладан уй-жой қурилишига ажратилган маблағнинг 24 миллион сўми фойдаланилмай қолди. Бир қанча қурилиш ташкилотлари планни бажармаётирлар. Қурилиш объектларида материал ва маблағлардан тежамли фойдаланилмаётир. Қурилиш-монтаж ишлари сифати, айниқса Чиланзордаги объектларда паст.

Шаҳар партия комитети уй-жой қурилишидаги камчиликлар ҳақидаги масалани муҳокама қилди ва қурилиш ташкилотлари ишини яхшилаш юзасидан тадбирлар белгилади.

Горькийчилар методи асосида уй-жой қуриш етарли йўлга қўйилмаган. Проектлаш ташкилотлари ишидаги камчиликларга ҳали-ҳам барҳам берилгани йўқ. Шу муносабат билан шаҳар партия комитети шаҳардаги майда проектлаш ташкилотларини бирлаштириш ва шаҳар ижроия комитети ҳузурида йирик проектлаш институти тузиш ҳақидаги таклифни юқори ташкилотларнинг кўриб чиқиши учун тақдим этди.

1958 йили икки мактаб, 600 ўринли мактаб-интернат, 420 ўринли болалар боғчаси ва яслилари, уч кинотеатр, 250 номерли меҳмонхона қурилиши, давлат маблағи йўли билан қуриладиган ва умумий ҳажми 216 минг квадрат метрдан иборат бўлган ҳамда аҳолининг маблағи ва давлат кредити ҳисобига қуриладиган 75 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой биноларини фойдаланишга топшириш лозим.

Шаҳар ва район партия комитетларининг капитал қурилишга раҳбарлигини яхшилаш, қурилиш ташкилотлари ва қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналар партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг эътиборини меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш, моддий-техника ресурсларидан тўғри фойдаланиш, қурилишнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш учун курашга қаратмоқ керак.

Шундан сўнг докладчи шаҳарни ободонлаштириш масаласига тўхталади. Ободончилик ишларига 57,5 миллион сўм сарфланди.

Шунга қарамай кўпгина кўчалар ободонлаштирилмаган, 20 мингга яқин якка тартибда қурилган уйлар электр чироқлари билан таъминланмаган, аҳолининг анча қисми водопровод сувидан фойдаланмаётир. Меҳнаткашлар томонидан шаҳар транспортининг иши ҳақида кўпгина ҳаққоний эътирозлар билдирилмоқда.

1958 йили шаҳар хўжалигини ободонлаштириш ва ривожлантиришга фақат шаҳар бюджети ҳисобидан 277 миллион сўм ажратилади. Ўн мингларча декоратив дарахтлар ва бир неча миллион гул ўтқазиш, 1 миллион 600 минг квадрат метр ҳажмдаги йўлни асфальтлаш, сувспорт базаси қуриш, шаҳар водопроводи қувватини бирмунча ошириш ва бошқа кўпгина ишларни бажариш талаб қилинади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Жарқоқ-Бухоро-Самарқанд-Тошкент магистрал газопроводини қуриш ҳақида қарор қабул қилдилар. Тошкентликлар бу газни 1960 йилда ола бошлайдилар. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ Ванновск нефтни қайта ишлаш заводидан ёндирилган газ кела бошлади ва 1957-1959 йилларда пойтахтда 16 минг квартира газлаштирилган бўлиши лозим. Тошкент Халқ хўжалик кенгаши «Ташгорпроект», «Ташгоргаз» зарур ускуна ва деталларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишлари, группа установкаларини проект ҳужжатлари билан таъминлашлари, газ балонли установкаларни монтаж қилишни тезлатишлари лозим.

Сўнгра докладчи соғлиқни сақлаш, милиция, суд ва прокуратура органларининг фаолиятини характерлаб, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ҳамда социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифаларни кўрсатиб ўтади.

Шундан сўнг докладчи савдо ташкилотлари ва умумий овқатланиш корхоналари ишига доир маълумотларни келтиради. 1957 йили аҳолига 1956 йилдагига қараганда 750 миллион сўмлик кўп саноат товарлари сотилди. 76 та янги савдо корхонаси очилди. Товар обороти плани 1956 йилдагидек 1957 йили ҳам ошириб бажарилди.

Аммо, савдо шохобчалари ва умумий овқатланиш корхоналари ишида кўпгина камчиликлар мавжуд. Зарур саноат товарлари база ва складларда етарли миқдорда мавжуд бўлгани ҳолда айрим ҳолларда улар магазинларда топилмайди. Кам ўлчаш, кам тортиш, харидорларнинг ҳақидан уриб қолиш ва уларга қўпол муомала қилиш каби совет савдосининг қоидаларини бузиш ҳолларига ҳали ҳам барҳам берилмаган.

Умумий овқатланиш соҳаси қолоқ участка бўлиб қолмоқда. Шунинг учун ҳам шаҳар ижроия комитети ва савдо министрлиги «Правда» газетасида жуда тўғри танқид қилинди. Кўпчилик ошхона, ресторан ва буфетларда овқатларнинг ассортименти чекланган, унинг сифати паст ва баҳоси эса қиммат.

Бу йил шаҳарда умумий товар обороти 300 миллион сўмга оширилиши керак. Ўнларча магазинлар, кўпгина ошхоналар ва ресторанлар қурилади.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари савдо ташкилотларининг фаолиятига чуқур аралашишлари, уларни софдил ва ишбилармон кадрлар билан мустаҳкамлашлари, жамоатчиликнинг ёрдамида магазинлар, ошхоналар, буфетларнинг иши устидан контролликни йўлга қўйишлари зарур. Савдо маданиятини юқори даражага кўтариш учун курашда савдо корхоналари бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширмоқ керак.

Фан ва халқ маорифининг аҳволини характерлаб, докладчи халқ хўжалигига раҳбарлик қилишни қайта ташкил этиш илмий муассасалар олдига янги вазифаларни кўндаланг қилиб қўйганлигини уқтириб кўрсатди. Фанлар Академияси ва шаҳардаги бошқа илмий муассасалар иши XI партия конференциясида жиддий танқид қилинган эди. Улар ҳозирги вақтда асосий эътиборни ишлаб чиқариш кучларини, республиканинг экономикаси ва маданиятини ривожлантириш билан, илмий-текшириш ишларининг натижаларини, янги техника ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан боғлиқ бўлган халқ хўжалигининг комплекс проблемаларини ҳал қилишга қаратмоқдалар.

Республикада фан тез ривожланаётган ва илмий кадрлар кўплаб етишаётган ҳозирги шароитда партия раҳбарлигининг янги форма ва методларини қидириб топмоқ лозим. Коммунист олимларнинг илғорлик ролини таъминлаш, илмий кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, бевосита илмий-текшириш институтлари, секторлар, бўлимлар ва лабораторияларнинг фаолиятини яхшилаш масаласи партия ташкилотларининг диққат марказида турмоғи керак.

Шаҳар ва район партия комитетлари олий ва ўрта ўқув юртларига кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Шаҳар ва район партия комитетларининг бюро мажлислари ва пленумларида мутахассислар тайёрлаш, ўқитувчилар ва студентларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг партия ташкилотлари иши ҳақидаги масалалар системали равишда муҳокама қилиб турилмоқда.

Шаҳар партия комитети КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига амал қилиб, олий ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишни яхшилаш юзасидан бир қатор чоралар кўрди. Шаҳар партия комитети ҳузурида ижтимоий фанлар кафедраларининг профессор-ўқитувчилар состави учун ташкил қилинган семинар ишлаб турибди. Ижтимоий фан ўқитувчилари ва илмий ходимларнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигига бағишланган назарий конференцияси ўтказилди.

Олий ўқув юртлари ва техникумларнинг партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларини амалга ошира бориб, ҳозирги вақтда сиёсий-тарбиявий ишларни студентларнинг эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда олиб бормоқдалар. Бироқ шуни айтиш кераки, шаҳардаги олий ўқув юртлари ва техникумларда олиб борилаётган ўқув, илмий-текшириш ва сиёсий-тарбиявий ишларнинг аҳволи малакали мутахассис кадрлар тайёрлаш юзасидан қўйилаётган ҳозирги юксак талабларга жавоб бермайди.

Айрим лекция ва семинар машғулотларининг ғоявий-назарий савияси паст бўлмоқда, айрим ҳолларда эса назарий ва методик камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Бир қатор олий ўқув юртлари ва техникумларда студентларнинг ўзлаштириши паст, ўқиш интизоми бўш йўлга қўйилган. Дарсларни ўзлаштира олмаганлиги ва бошқа сабаблар билан мингдан ортиқ студент, шу жумладан 450 ўзбек ёшлари ўқишни ташлаб кетди. Айрим олий ўқув юртлари ва техникумларда ёшларни юксак онглилик, меҳнатга, ўқишга чин кўнгилдан муносабатда бўлиш, турмушда ўзини тўғри тута билиш руҳида тарбиялаш юзасидан етарли иш қилинмаётир.

Айрим олий ўқув юртларининг бошланғич партия ташкилотлари ишда етарли принципиаллик кўрсатмаётирлар, коммунистларни нотўғри кайфиятларнинг кўринишига нисбатан муросасиз муносабатда бўлиш руҳида тарбияламаётирлар. Бунга мисол қилиб политехника институти партия ташкилотини кўрсатиш мумкин. Бу каби фактлар шаҳар ва район партия комитетлари ўқув юртлари ва уларнинг партия ташкилотлари ишига ҳамма вақт ҳам чуқур аралашмаётганликларидан, уларга амалий ёрдамни кам кўрсатаётганликларидан дарак беради.

Вазифа шундан иборатки, ўқув юртларига раҳбарликни яхшиламоқ, ўқитувчилар ва студентлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтирмоқ, олий ўқув юртларида илмий-текшириш ишларини ривожлантирмоқ ва унинг ишлаб чиқариш билан яқиндан алоқада бўлган ҳолда олиб борилишига эришмоқ учун камчиликларни принципиал танқид қилишни кенг йўлга қўйиш ва ана шу камчиликларга тезроқ барҳам бериш учун курашиш лозим.

КПСС XX съезди политехника таълими базасида олтинчи беш йилликнинг охирига бориб умумий мажбурий ўн йиллик таълимни жорий этишга қарор қилди.

1956-1957 ўқув йилларида юқори синфларнинг ўқувчилари, шу жумладан ўзбек қизларининг сони кўпайди. Политехника таълими бир мунча яхши йўлга қўйилди.

Бироқ, шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари КПСС XX съездининг болаларни ўқитиш ва тарбиялаш ишини яхшилаш тўғрисидаги қарорини тўла амалга оширмаётганликларини кўрсатиб ўтиш керак. Ўтган ўқиш йилида 12 мингдан ортиқ ўқувчи синфда қолди ва қайтадан имтиҳон топширди. Ўқувчиларнинг билимига баҳо беришда айрим ҳолларда либерализмга йўл қўйилмоқда. 1957-1958 ўқиш йилида болаларни ўқишга жалб қилиш плани бажарилмади. Ўқувчилар контингентини, айниқса ўзбек қизларини улар ўрта маълумот олгунгача мактабда сақлаб қолиш иши ниҳоятда бўш олиб борилмоқда.

Шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети ва халқ маорифи органлари ана шу камчиликларнинг ҳаммасига барҳам беришлари, болаларнинг тарбияси ва ўқиш учун ота-оналарнинг жавобгарлигини оширишлари зарур.

Докладчи ДОСААФ шаҳар ташкилотининг фаолиятини характерлаб, 1956 — 1957 йилларда жамиятнинг 11 та янги бошланғич ташкилоти тузилганлигини, унинг аъзолари сони 1955 йилдаги 101 минг киши ўрнига 118 минг кишига етганлигини кўрсатди. Тўгарак ва курсларда 19.495 кишига турли ҳарбий мутахассисликлар ўргатилди.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари жамиятнинг ишига катта эътибор беришлари зарур. Докладчи КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми партия ташкилотларидан Совет Армиясининг қисмлари ва бўлинмалари билан меҳнаткашларнинг алоқасини янада мустаҳкамлашни талаб этганлигини таъкидлади. Пленум қарорлари барча коммунистлар ва совет халқи томонидан якдиллик билан маъқулланди. Саноат корхоналари, муассасалар, ўқув юртлари коллективларининг тинчлик ва Ватанимиз хавфсизлигини хушёрлик билан қўриқлаётган Туркистон ҳарбий округининг жангчилари билан алоқасини бундан сўнг ҳам мустаҳкамлаб бориш зарур.

— КПСС XX съездидан кейин, — дейди докладчи, — шаҳар партия ташкилотлари идеология ишини олиб боришда съезд томонидан кўрсатилган камчиликларга барҳам бериш юзасидан кўпгина ишлар қилдилар. Партия маорифи шохобчаларида ўтган ўқиш йили ва бу ўқиш йили пропаганданинг ғоявий-назарий савияси ошганлиги, унинг турмуш билан, хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари билан алоқаси янада мустаҳкамланганлиги жиҳатидан характерлидир.

Ҳозирги вақтда партия маорифининг барча звеноларида 48 мингдан кўпроқ киши ўқимоқда.

Аммо, кадрларнинг марксча-ленинча ўқишни ташкил қилишда жиддий хато ва камчиликлар ҳам мавжуд. Кўпчилик тўгарак, сиёсий мактаб ва семинарларда машғулотлар паст савияда ўтказилмоқда, уларда ижодий дискуссия, жонли фикр олишиш кам бўлади. Айрим пропагандистлар машғулотларни ўтказишга шошма-шошарлик билан тайёргарлик кўрадилар, тема материални амалий вазифалар билан боғламаган ҳолда юзаки баён қиладилар. Партия ташкилотлари марксча-ленинча философияни ва КПСС тарихини ўрганишга эътиборни сусайтириб юбордилар. Иқтисодий ўқиш айрим ҳолларда умумий сиёсий вазифалар билан боғланмайди. Жорий сиёсатни ўрганиш юзасидан ташкил қилинган кўпчилик тўгаракларда машғулотлар примитив равишда ўтказилаётир, у одатдаги сиёсий информация рамкасидан чиқмаётир.

Кўпчилик партия ташкилотларида коммунистнинг мажбурий равишда бошланғич сиёсий маълумот олиш босқичи бўлган сиёсий мактабларнинг ролига етарли баҳо берилмаётир. Ташкил қилинган 162 сиёсий мактабда ҳаммаси бўлиб 800 коммунист қатнашаётир. Ваҳоланки, кейинги икки йил мобайнидагина КПСС аъзолигига ва кандидатлигига 3600 киши қабул қилинди.

Коммунистларга марксизм-ленинизм назариясини ўргатишни ташкил қилишдаги характерли камчилик партия маорифи шохобчаларини комплектлашга формал-бюрократик ёндошишдан иборат бўлди.

Марксизм-ленинизм кечки университети ва унинг филиалларидаги кўпчилик лекция ва семинар машғулотларининг савияси паст, назарияни коммунистик қурилиш практикасидан ажралиб қолишига йўл қўйилаётир.

Коммунистларнинг мустақил равишда сиёсий билим олишида кўпгина камчиликлар мавжуд.

Ҳисобот даврида лекция пропагандасининг роли бирмунча кўтарилди.

Аммо, шаҳарда лекция пропагандасининг кўлами ва савияси коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг ғоявий талаблари даражасидан орқада қолаётир. Кўпчилик лекциялар ғоявий-назарий жиҳатдан паст савияда, коммунистик қурилиш вазифалари билан боғланмаган ҳолда ўқилмоқда.

Илмий-атеистик пропаганда кенг йўлга қўйилмаган. Шаҳар партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг бу ҳақдаги қарорини яхши бажармаётир.

Хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлиш фактларига қарши кескин кураш олиб борилмаётир.

Партиямиз сиёсий агитацияга меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларни хўжалик ҳамда маданий қурилиш вазифаларини муваффақият билан бажаришга сафарбар этишда муҳим восита деб қарайди. Шаҳар партия ташкилотлари омма ўртасида сиёсий агитация олиб боришни сезиларли равишда кучайтирдилар.

Шунга қарамай, омма орасида олиб борилаётган сиёсий ишнинг савияси коммунистик қурилишнинг юксак талабларига жавоб бермайди. Партия ташкилотлари олиб бораётган сиёсий ишда яхши ўйланган система йўқ. Шаблон ва формализмга йўл қўйилаётир.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда адабиёт ва санъат жуда катта роль ўйнайди. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущевнинг «Адабиёт ва санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлайлик» деган мақоласи программа ҳужжати сифатида адабиёт ва санъат арбобларининг ижодий ишини янада яхшилаш учун катта аҳамиятга эгадир.

Кейинги йилларда ёзувчиларимиз, рассомларимиз, композиторларимиз томонидан ғоявий ва бадиий жиҳатдан бирмунча дуруст асарлар яратилди. Шаҳар театрлари кейинги икки йил мобайнида 84 спектакль кўрсатдилар, уларнинг кўпчилиги томошабинлар томонидан юқори баҳоланди. Шу билан бир қаторда ижодий ходимлар — ёзувчилар, драматурглар, композиторлар, рассомлар, артистлар халқдан катта қарздор эканликларини кўрсатиш керак. Ҳаётимизнинг бой ва кўп қиррали воқелиги, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг қаҳрамонона меҳнати уларнинг асарларида ҳали етарли акс эттириб берилгани йўқ.

Ижодий ташкилотлар ва театр коллективлари ишидаги катта камчиликларнинг асосий сабабларидан бири партиявий ва сиёсий ишларнинг паст савияда олиб борилаётганлигидадир.

1958 йили Ватанимиз пойтахти — Москвада ўзбек адабиёти ва санъатининг учинчи декадаси бўлади. Декадага тайёргарлик суст бораётир. Партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республикадаги барча санъат ва адабиёт арбобларига мурожаати асосида ишни кенг йўлга қўйиб юборишлари ҳамда барча ижодий ходимларни декадага қизғин тайёргарлик кўришга сафарбар этишлари лозим.

Биз СССР Олий Советига сайловга тайёрлик кўриш даврига кирдик. Бу кампания катта сиёсий аҳамиятга эга ва у партиянинг меҳнаткашларнинг кенг оммаси билан алоқасини янада мустаҳкамлашга имкон беради.

Шаҳар ва район партия комитетларининг, барча бошланғич партия ташкилотларининг вазифаси—СССР Олий Советига сайловнинг муваффақиятли ўтишини таъминлашдан иборат.

Докладда партиявий-ташкилий ишларга катта ўрин берилган.

КПСС XX съездининг қарорларига амал қилиб, шаҳар партия комитети партия ташкилотини янада мустаҳкамлаш, унинг қаторларини жипслаштириш чораларини кўрди.

Партия ташкилотлари партияга қабул қилишда якка тартибда танлаб олишга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинганлар орасида ишчилар 994 кишини ташкил қилади. Бу ўтган икки йилдагига қараганда 3 марта кўп демакдир. Шу билан бир қаторда айрим бошланғич партия ташкилотлари партияга амалий ишда ва жамоат ҳаётида ўзини кўрсатмаган ходимларни қабул қилиб, хатога йўл қўймоқдалар. Кўпчилик бошланғич партия ташкилотлари, айниқса Ленин, Куйбишев ва Фрунзе районларида КПСС сафига янги аъзолар қабул қилиш масаласи билан йиллаб шуғулланилмайди.

КПСС XX съездининг қарорига мувофиқ район партия комитетлари ва район ижроия комитетларини қайта ташкил қилиш ва йириклаштириш амалга оширилди. Бу район партия комитетлари ва район ижроия комитетларини кўпроқ малакага эга бўлган кадрлар билан мустаҳкамлаш имконини берди. Аппарат ходимларини бошланғич партия ташкилотларига яқинлаштириш мақсадида кўпчилик район партия комитетларида (Куйбишев район партия комитетини истисно қилганда) функционал бўлимлар тугатилди.

Шаҳар партия комитети коллектив раҳбарлик, партия ички демократияси принципларига қатъий амал қилиш, ўз-ўзини танқид ва айниқса қуйидан бўладиган танқидни кенг ривожлантириш, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ва ишчанлигини оширишга ҳаракат қилди. Партия комитетларининг пленумлари, партия активи ва бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишлари ўз вақтида ўтказиладиган бўлиб қолди.

Коммунистларнинг активлиги ва сиёсий етуклиги бирмунча ошди. КПСС XX съездининг якунларини, КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорларини муҳокама қилишга бағишлаб бошланғич партия ташкилотларида ўтказилган партия йиғилишларининг, шунингдек ҳисобот-сайлов йиғилишларининг юқори савияда ўтганлиги бунинг далилидир. Ҳисобот докладларини муҳокама қилишда барча коммунистларнинг қарийб учдан бир қисми қатнашди.

Меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари ўз фаолиятларини бирмунча яхшиладилар. Шаҳар ва район советларининг сессиялари ўз вақтида ўтказиладиган бўлиб қолди. Доимий комиссиялар фаолияти жонланди, депутатларнинг ўз сайловчилари билан алоқаси яхшиланди.

Шу билан бир қаторда маҳаллий Советларнинг ташкилий-оммавий ишида мавжуд бўлган ва КПСС Марказий Комитети томонидан очиб ташланган хато ва камчиликлар суст бартараф қилинмоқда. Шаҳар ижроия комитетида қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан контроллик қилиш илгаригидек суст ташкил қилинмоқда. Ижроия комитет ўтган сессияларнинг қарорлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида депутатларни ҳамма вақт ҳам хабардор қилиб бормайди. Шикоят ва аризаларни кўриб чиқиш вақтидаги бюрократизм ва сансоларлик фактларига барҳам берилмаган.

Партия ташкилотлари комсомолга раҳбарликни яхшиладилар. Шаҳар комсомол ташкилоти сон жиҳатидан ўсди ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди.

Аммо кўпчилик комсомол ташкилотларининг ишида ҳанузгача канцеляриячилик ва формализм элементларига барҳам берилмаган. Ёшлар учун, айниқса, илмий-табиий, атеистик темаларда, фан ва техниканинг янгиликлари ҳақида қизиқарли лекция ва мазмунли суҳбатлар кам ташкил қилинмоқда. Бирқатор корхоналарда меҳнат тарбияси қониқарсиз йўлга қўйилган, ёш ишчиларнинг малакасини ошириш ҳақида ғамхўрлик қилинмаётир. Ишлаб чиқариш командирлари ва партия ташкилоти секретарларининг ҳаммаси ҳам ёшларнинг турмуши ва маишатига аралашаётирлар, ёшларнинг дам олишини ташкил қилиш билан шуғулланаётирлар, деб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ёш ишчиларнинг бир қисми меҳнатга яхши муносабатда бўлмаётир, улар орасида ичкиликбозлик, безорилик ва бошқа ярамас хатти-ҳаракатлар содир бўлаётир. Ҳар бир партия ташкилотининг комсомолнинг иши учун, ёшлар ўртасида тарбиявий ишни яхшилаш учун жавобгарлигини ошириш лозим.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари касаба союзларига раҳбарликни кучайтирдилар.

Бироқ КПСС Марказий комитети декабрь Пленумининг якунларига бағишлаб яқинда ўтказилган шаҳар партия активи йиғилишида кўрсатилганидек, касаба союз ташкилотларига партия раҳбарлигининг савияси ҳозирги юксак талабларга кўп жиҳатдан жавоб бермайди. Касаба союз ишида кўпгина камчиликлар мавжудлигининг сабаби ҳам ана шунда. Бир қатор ташкилотларда социалистик мусобақага етарлик эътибор берилмаётир, ишлаб чиқариш йиғилишларининг роли пасайтириб юборилган.

Касаба союз ташкилотлари савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш, муассасаларининг иши устидан суст контроллик қилмоқдалар.

Шаҳар партия ташкилотларининг вазифаси — КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларига амал қилиб, касаба союз ташкилотларига раҳбарликни жиддий яхшилашдан, ишлаб чиқаришни янада юксалтириш ва меҳнаткашларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириш учун курашда уларнинг ролини оширишдан иборат.

Шаҳар партия конференцияси олдидан бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва район партия конференциялари ташкилий ва ғоявий жиҳатдан юксак савияда, камчиликларни танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида ўтди ҳамда пойтахт партия ташкилотининг КПССнинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашганлигини, унинг сиёсий етуклиги ва жанговарлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди. Ҳисобот-сайлов йиғилишларининг қатнашчилари ва район партия конференцияларининг делегатлари шаҳар партия ташкилоти ишидаги камчиликларни ҳаққоний танқид қилдилар.

Шаҳар партия комитети адресига айтилган бу танқидий мулоҳазалар жуда тўғри.

Шаҳар партия комитети янги составининг вазифаси — ана шу ва бошқа кўпгина камчиликларга барҳам беришдан, пойтахт партия ташкилотининг кўп қиррали фаолиятига раҳбарлик қилишни янада яхшилаш чораларини белгилаш ва уни амалга оширишдан иборат.

Ўртоқ Хўжаев ўз докладининг охирида бундай деди:

— Олдимизда жуда катта аҳамиятга эга бўлган вазифалар турипти. Бу — партия XX съездининг тарихий қарорлари ва КПСС Марказий Комитети сўнгги пленумлари қарорлари, СССР Олий Советининг юбилей ва IX сессиялари материалларидан, коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвада бўлиб ўтган Кенгашида қабул қилинган ҳужжатлардан келиб чиқадиган вазифалардир.

Шубҳа йўқки, республикамиз партия ташкилотининг энг кекса отрядларидан бири бўлган, партия ва халқ манфаатларига хизмат қилишда катта тажриба ва шонли традицияларга эга бўлган, КПССнинг ленинча Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган Тошкент шаҳар партия ташкилоти ўз олдида турган вазифаларини шараф билан бажаради.

* * *

Сўнгра конференцияда ўртоқ **Г. И. Колесников**нинг Ўзбекистон КП шаҳар комитети ревизия комиссиясининг иши ҳақидаги доклади тингланди.

Докладлар юзасидан бўлган музокаралар ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг келгуси сонида босилади.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

Кўкламга пухта тайёрланайлик!

2-Янгийўл МТСида ремонтдан чиқарилган тракторлар иккинчи марта кўрикдан ўтказилаётир. **Суратда:** слесарь **С. Шухлин** ва тракторчи **А. Тошматов** ўртоқлар трактор двигателини синаб кўраётирлар. **В. Салов** фотоси.

Пахтакорлар қурултойига совға

Ленин номли колхоз ўтган йили 1300 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан она-Ватанга 31 центнердан пахта топширди. Колхозчилар мана шу мўл ҳосил ҳисобига 15 миллион сўмга яқин даромад олдилар.

Эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш иштиёқи билан тўлиб-тошган пахтакорлар бу йилги мўл ҳосил учун ҳам ҳар тарафлама пухта тайёрлик кўрмоқдалар. Ерларни сифатли шудгор қилиш кундан-кунга авж олдирилмоқда. Бу соҳада МТСнинг Махрамов ва Сейтаблаев ўртоқлар бошлиқ бўлган трактор бригадаси механизаторлари зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Механизаторлар орасида бошланган мусобақада Норқўзи Пирназаров олдинда бораётир. У ҳар куни графикда белгиланган 5 гектар ўрнига 7-8 гектар пахта майдонини 30-35 сантиметр чуқурликда шудгорлаяпти. Ўртоқ Пирназаров ўзининг ДТ-54 трактори билан шу кунгача колхознинг 300 гектар ерини ҳайдаб берди. Механизатор ўртоқ Х. Юсупов қўлга киритаётган муваффақият ҳам алоҳида мақтовга сазовор. Юсупов кунлик топшириқни 150-180 процент бажариб, ўз мусобақадошига тенглашиб олиш учун ҳаракат қилаяпти.

Колхознинг Т. Муҳиддинов, Т. Эминов, Б. Усмонов, С. Мансуров, Н. Қудратов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ўзларига ҳамкорлик қилаётган механизаторлардан беҳиҳоя миннатдорлар. Чунки, ана шу механизаторлар бу бригадаларнинг пахта майдонларини ўз вақтида шудгор қилиб бердилар.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ерларнинг шўрини ювишга ҳам катта эътибор бераяптилар. Бу ишни бажариш учун 160 киши ажратилган. Улар шудгор қилинган ерларни пешма-пеш яхоб суви билан тўйдирмоқдалар. Бу соҳада Қ. Қаюмов, М. Умиров, А. Раҳимов сингари ўртоқлар бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Пахтакорларнинг механизаторлар билан ҳамкорликда олиб бораётган бу ишлари, барча пахта майдонларини, шунингдек мавжуд техникани кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйиш учун олиб бораётган курашлари шубҳасиз бу йил етиштириладиган мўл пахта ҳосилининг асосий заминидир.

М. АБДУРАИМОВ,
Гулистон райони.

Қўриқ ерлар ҳисобига пахта майдонлари кенгаймоқда

Сирдарё районидаги «Правда» колхози экин майдони кам хўжаликлардан ҳисобланарди. Колхоз пахта майдонларига туташган, аммо ҳали ўзлаштирилмаган қўриқ ерлар кўп. Сўнгги йилларда мавжуд экин майдонларидан кўплаб даромад олинаётганлиги туфайли колхоз ўз кучи билан қўриқ ерларни ўзлаштиришга киришди. Бу йил планда белгиланган 30 гектар қўриқ ер ўзлаштирилиб сифатли шудгор қилиниб, чизеллаб қўйилди. Бу ишнинг амалга оширилишида 2-Сирдарё МТСининг Қудрат Содиқов бошлиқ 8-трактор бригадаси механизаторлари алоҳида ғайрат кўрсатиб ишламоқда.

Механизаторлардан Каратиженов ва Набиев ўртоқлар ўз тракторлари билан колхознинг бутун пахта майдонларини шудгорлаб бўлиб, ҳозир ўз агрегатларини кўкламга тайёрлаб қўйдилар.

Шунингдек, райондаги Сталин номли колхозда ҳам кўкламга тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. Шудгорлашни тез кунда тугаллаш учун барча имкониятлар ва ҳайдов воситалари тўлиқ ишга жалб қилинган.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
А. КЎЧАРОВ.

☆ ☆

Ўтган йилги камчиликлар такрорланмаслиги керак

Оққўрғон районининг совхоз, колхозлари ўтган қишлоқ хўжалик йилини қониқарсиз якунладилар, пахта тайёрлаш давлат плани бажарилмади, пахтанинг ялпи ҳосили 1956 йилдагита нисбатан анча камайиб кетди. Район она-Ватандан 6762 тонна пахта қарздор бўлиб қолди. Бунинг асосий сабаблари равшан: колхозларда мўл ҳосил етиштиришнинг зарур шартлари — кузги-қишки тадбирлар ўз вақтида амалга оширилмади.

Ўтган йил фақат бир колхоз — қишки тадбирларни дуруст бажарган, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ М. Юнусов раислик қилаётган «Ленинобод» колхозигина планни 113,5 процент бажарди. Бошқа колхозлар эса планни бажариш уёқда турсин, ҳосилни камайтириб, жиддий камчиликка йўл қўйдилар. Калинин номли, Ленин номли ва «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари планни 63-72 процент миқдорида адо этдилар, холос.

Шудгорлаш — мўл ҳосилнинг гаровидир. Район раҳбарлари ҳам, колхоз раислари ҳам буни тасдиқлайдилар. Лекин шудгорлашни барвақт ва сифатли ўтказишга ўз вақтида киришмайдилар. Республикамиз МТСлари, колхоз ва совхозларини 1958 йилда чигит, маккажўхори ва оқжўхорини квадрат-уялаб экишга тайёрлаш юзасидан Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ишлаб чиққан, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Республика Министрлар Совети маъқуллаган тадбирлар ҳам район колхозлари ва МТСларда мутлақо қониқарсиз амалга оширилаётир.

Январь ойининг ўтган кунлари шудгорлаш, ирригация-мелиорация ишларини муваффақиятли ўтказиш учун жуда қулай келди. Аммо, ана шу ғанимат илиқ кунлардан унумли фойдаланилмади. Буни қуйидаги фактлар мисолида яққол кўриш мумкин.

Район план бўлимидаги маълумотга қараганда ҳар иккала МТСда 62 та трактор тайёр. Графикка кўра кунига 280 гектар ер шудгор қилиниши зарур эди. Афсуски трактор бригадаларида иш ҳозирги куннинг талабига мувофиқ ташкил этилмаганидан бу график бирор кун ҳам бажарилгани йўқ. 1-МТСдаги 11 трактор бригадаси 9 январда 231 ўрнига фақат 90 гектар ер ҳайдади, негаки, 37 трактордан 18 таси ишлади, холос.

Ернинг музи эриган, ҳайдаш учун жуда қулай бўлганлигига қарамай колхоз раислари, ҳатто МТС директорлари «ерни ҳайдаб бўлмайди, лой» деб баҳона ахтармоқдалар. Шудгорлашни тўғри ташкил қилган ва астойдил ишлаётган трактор бригадалари эса, шу кунларда ҳам яхши натижаларга эришиб раҳбарларнинг фикри асоссиз эканлигини исбот қилмоқда. Ўртоқ Маннахов бошлиқ бригаданинг механизаторлари Сталин номли колхозда 4 та трактор билан 10 кунда 231 гектар ерни ҳайдаб бердилар. Тракторчи Турғун Сафаров, Ориф Қодиров ўртоқлар ҳам юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ўртоқ Умаров бошлиқ бригаданинг тракторчилари 3 трактор билан айрим кунлари 25 гектаргача ерни шудгор қилдилар.

МТС дирекцияси камқувват колхозларга эътибор бермай қўйди. Масалан, Навоий номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Толстопетов бригадаси 3 трактор билан 70 гектар ер ҳайдади. Бу колхозда ҳалигача 50 процентдан кўпроқ шудгор қилинмаган ер бор. Бригада механиги тракторчилар иши билан қизиқмайди, у кўп вақт иш тепасида бўлмайди. Шунинг учун ҳам тракторлар унумсиз ишлаб, механизаторлар нормани бажармаётирлар. «Ленинобод» колхозида ҳам аҳвол ана шундай.

2-МТС зонасидаги колхозларда ҳам шудгорлаш ўзибўларчиликка ташланган. 7100 гектар ердан энди 3227 гектари шудгор қилинган. «Октябрь 40 йиллиги», Жданов номли, Карл Маркс номли, Охунбобоев номли ва бошқа колхозларда ерлар шудгор қилинмаётир. Бу колхозлардаги 25 та тракторнинг биттаси ҳам ишламайди. Шуниси қизиқки, район партия комитети, район ижроия комитетининг раҳбарлари «Оққўрғон» совхозидан колхозларга трактор ўтказишни талаб қиладилар, аммо 2-МТСдаги тракторларнинг нима учун ишламаётганини текширмайдилар, талабчанлик қилмайдилар.

Маҳаллий ўғит-тупроқнинг таркибини яхшилаш ва тупроқни озуқа элементлари билан бойитишнинг қўшимча манбаидир. Район колхозларида шудгорлаш қониқарсиз бораётганидек, маҳаллий ўғит тайёрлашга ҳам бепарволик билан қаралаётир. Графикка кўра ҳар куни 1760 тонна маҳаллий ўғит тайёрланиши зарур. Ҳозиргача тайёрланган ўғит 3 минг тоннага ҳам етмайди. Ҳатто маҳаллий ўғит тайёрлаш, ирригация-мелиорация тармоқларини тозалашда қанча колхозчи ишлаётгани ҳақида аниқ маълумот ҳам йўқ.

Шунингдек 1-2-МТСда техникани кўклам экиш кампаниясига тайёрлаш қизитиб юборилмаган, ремонтчилар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб берилган эмас. Колхоз правлениелари тракторчиларга тегишли бўлган пулларни октябрь ойидан буён бермай келаётирлар.

Умуман, Оққўрғон районида муҳим иш — мўл ҳосил учун пухта тайёргарлик кўриш пайсалга солинмоқда. Оққўрғонликлар пахта тайёрлаш давлат планини имтиёзлар билан бажаришга одатланмасликлари керак. Хотиржамликка қаттиқ зарба берилиши ва белгиланган тадбирлар ўз вақтида тўла ва сифатли амалга оширилиши зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Бугунги ишни эртага қолдираётганлар ким?

Минерал ўғитни ташиб олиш пайсалга солинмоқда

Ҳозир кўклам экиш кампаниясига қизғин тайёргарлик кўрилаётган пайт. Мўл ҳосил етиштиришни мақсад қилиб олган илғор хўжаликлар ер ҳайдаш ишларини сифатли тугаллаб, ариқ-зовурларни тозалаш, далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқариш учун курашмоқдалар. Давлат томонидан берилган минерал ўғитларни сельхозснаб омборларидан ташиб олиш ҳам худди анашундай — ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Пахтакорларнинг Москвада бўладиган Бутуниттифоқ биринчи қурултойини кўкламга тайёргарлик ишларини тамомлаш билан кутиб олиш учун астойдил ҳаракат қилаётган илғор хўжаликлар бу соҳага ҳам эътиборни кучайтираётирлар. Бўка, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ районларининг илғор колхоз ва совхозлари сельхозснаб омборидан ўғит ташиб келтириш учун зарур миқдорда транспорт ажратганлар, улар ишни уюшқоқлик билан олиб бориб, планда белгиланган ўғитнинг анчагина қисмини ташиб олдилар.

Бу йил область колхоз ва совхозлари учун давлат томонидан 40 минг тоннадан ортиқ минерал ўғит берилган. Лекин, область қишлоқ хўжалик таъминот бўлими ва бир қатор район раҳбарларининг масъулиятсизлиги билан бу ўғитни ташиб олиш пайсалга солинаётир. 25 минг тоннага яқин ўғит сельхозснаб складларида босилиб ётганлиги бунга мисол бўла олади.

Боёвут районининг колхоз ва совхозлари бу соҳада, айниқса, уюшқоқсизлик кўрсатаётирлар. Ҳозирга қадар районда пландаги 4205 тонна ўғитнинг атиги 935 тоннаси ташиб олинибди. Шунга қарамасдан район партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари ўғит ташиб келтириш суръатини кучайтириш учун зарур тадбирларни кўрмаётирлар. Шундай катта районда барча имконият ҳамда транспорт воситалари мавжуд бўлишига қарамасдан кейинги 8 кун ичида атиги 65 тонна ўғит ташиб олинганлигини қандай баҳолаш мумкин!

Шу райондаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов раислик қилаётган юқори ҳосилли «Коммунизм» колхозида аҳвол айниқса чатоқ. Бу колхоз пландаги 1390 тонна фосфор ва суперфосфатдан 132 тоннасини ташиб олибди, холос. Бу факт ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари ошириб бажарган илғор колхоз раҳбарлари учун айб эмасми, ахир!

Райондаги Ленин номли колхоз ҳам бу соҳада «Коммунизм» колхозидан «ўрнак» олаётир. Хўш, юқоридаги колхозларда нима учун мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим тадбирларидан бири бўлган минерал ўғитни ташиб олишга эътиборсизлик билан қаралаётир, ёки транспорт етишмайдими? Ҳамма гап шундаки, раҳбарлар «ҳали вақт эрта» деб, ўғит тўплашга иккинчи даражали иш сифатида қарамоқдалар.

Верхне-волинск, Чиноз районларининг колхоз ва совхозларида ҳам ана шундай камчиликларга йўл қўйилмоқда. Масалан, Чиноз районини олиб кўрайлик, бу районнинг колхоз ва совхозлари ўзлари учун ажратилган минерал ўғитнинг эндигина 25-30 процентини ташиб келтирганлар. «XIX партсъезд», «Коммунизм», «Победа» колхозларида эса бу ишга ҳалигача киришилмаган. Афсуски бу аҳвол район ва колхоз, совхозларнинг раҳбарларини ҳеч бир ташвишга солмаётир.

Баъзи бир колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ўғитни ташиб келтириш учун транспорт юбориш уёқда турсин, ҳатто сельхозснабнинг транспортлари ёрдамида келтирилиб берилаётган ўғитларни ҳам турли бўлмағур баҳоналар билан қабул қилиб олмасдан қайтариб юбормоқдалар.

Яқинда Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхозда худди ана шундай воқиа юз берди: сельхозснабнинг машинаси билан бу колхозга бир неча тонна ўғит келтирилди. Шофер: «ўғитни тушуриб олинглар, пойлаб туриш учун менинг вақтим йўқ» деб хуноб бўлишига қарамасдан, колхоз раҳбарлари унинг гапига қулоқ солмадилар. Ниҳоят колхоз раиси ўртоқ Отабоев лоқайдлик билан бош силкиб: «эҳ аттанг, ука овора бўлдинг-да, бизда ўғитни тушириб олиш учун жой йўқ, кетавер энди», деб жавоб берди.

Пискент районидаги Булганин номли колхоз раҳбарларини айтмайсизми, бу колхозга ҳам сельхозснабнинг минерал ўғитлар ортилган 7 та автомашинаси келиб, узоқ кутишлардан сўнг сарсон-саргардон бўлиб қайтиб кетди. Пискент совхози ва райондаги бошқа колхозларда ҳам ана шундай воқиалар тез-тез бўлиб турипти. Ахир, район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, колхоз раислари апрель ойларига келиб, Оҳангароннинг сувлари кўпайиб кетиб, йўлнинг бекилиб қолиши, сўнгра эса ўғитни Олмалиқ шаҳри орқали 80-90 километрлик йўл билан ташиб келтиришга тўғри келиши мумкинлигини яхши тушунадилар-ку! Шундай бўлгандан кейин, бугунги ишни эртага қолдириб, қолган ишга «қор ёғдиришнинг» нима кераги бор.

Қуйи Чирчиқ районидаги «Қизил шарқ» колхози, Сирдарё районидаги «Ленинизм», Хрушчев номли, Ворошилов номли колхоз раҳбарлари ҳам бу соҳада «рекорд» қўяётирлар.

Область колхоз ва совхозларида бу муҳим тадбирнинг орқага қолдирилаётганлигига яна кимлар жавобгар? Шуни айтиш керакки, бу соҳадаги камчиликларнинг юз бериши учун биринчи навбатда сельхозснаб (бошлиғи ўртоқ Босиков)даги раҳбар ўртоқлар ҳам сабабчидирлар. Сельхозснабнинг ихтиёрида 51 та автомашина бор экан. Бу машиналардан унумли фойдаланилса улар ёрдами билан ҳар куни колхоз ва совхозларга 300-350 тонна ўғит элтиб бериш мумкин. Лекин, ўғит тақсимлаш бошланган дастлабки кунларданоқ сельхозснаб раҳбарлари бу транспортларнинг узлуксиз ишлашига эришмаганлар.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Узглавсельхозснабнинг колхоз ва совхозларни минерал ўғитлар билан таъминловчи бўлими (бошлиғи ўртоқ Цой) областда ўғит ташиб олиш ишларини тезлаштириш учун амалий ёрдам бермаётирлар. Бу ердаги ўртоқлар юқори ташкилотларга буйруқ бериш, кўрсатмалар бериш билан чекланиб, топшириқнинг қандай бажарилаётганлиги билан чинакамига шуғулланмайдилар.

Ғанимат кунлар ўтиб бораяпти. Юқорида номлари айтиб ўтилган колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари кўкламги тайёргарликни бутун чоралар билан кучайтириб, давлат томонидан берилган минерал ўғитларни тез кун ичида ташиб олинишига эришишлари керак.

Н. РИХСИЕВ.

Ер иккинчи сунъий йўлдошининг ҳаракати тўғрисида

Ернинг иккинчи сунъий йўлдоши 20 январь эрталаб соат 6 га қадар Ер атрофини 1103 марта айланиб чиқди.

Ҳаво очиқ бўлганда иккинчи сунъий йўлдошни қуёш ботгандан кейин шимолий кенгликнинг 20 градусидан 65 градусигача ҳамда қуёш чиқиши олдидан жанубий кенгликнинг 20 градусидан 63 градусигача оддий кўз билан кўриш мумкин. (ТАСС).

СССР Олий Советининг делегацияси Бирма Иттифоқидан қайтиб келди

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг раиси М. П. Тарасов бошчилигидаги СССР Олий Советининг делегацияси 18 январда «ТУ-104» самолётида Рангундан қайтиб келди. Совет парламент аъзолари Бирма Иттифоқи парламентининг таклифига мувофиқ Бирмада бўлдилар. (ТАСС).

Доктор Петру Гроза хотираси абадийлаштирилади

БУХАРЕСТ, 17 январь. (ТАСС). Руминия Халқ Республикаси Буюк миллат мажлисининг президиуми, Руминия ишчи партияси Марказий комитети ва Руминия Халқ Республикаси Министрлар Совети Руминия Халқ Республикаси Буюк миллат мажлиси президиумининг раиси доктор Петру Грозанинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Орадин областидаги Стей шаҳрининг номини ўзгартириб унга Петру Гроза номини беришга, Бухарестдаги, Клуже ва Дева шаҳарларидаги кўчаларга, Клуже агрономия институтига, бир қанча мактабларга ва қишлоқ хўжалик кооперативларига Петру Гроза номини беришга, Бухарестда ва Девада доктор Петру Гроза ҳайкалларини ўрнатишга қарор қилдилар. Маориф ва маданият министрлигига Петру Гроза асарларини нашр этиш таклиф этилди.

ДЎСТЛИК ҲАДЯСИ

ТИРАНА, 18 январь. (ТАСС). Албания Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик министри Матьо Чомо яқинда СССР Қишлоқ хўжалик министри В. В. Мацкевичдан мактуб олди. Бу мактубда Совет Иттифоқи «Совет қишлоқ хўжалигининг 40 йил ичида эришган муваффақиятлари» виставкасидаги барча экспонатларни Албанияга ҳадя қилганлиги билдирилади. Бу виставка Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги муносабати билан Тиранада очилган эди.

Матьо Чомо В. В. Мацкевичга жавоб мактуби юбориб, ана шу дўстлик ҳадяси учун самимий ташаккур изҳор қилди.

МИСР ҲУКУМАТ ИҚТИСОДИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЪЗОЛАРИДАН БИР ГРУППАСИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Миср ҳукумат иқтисодий делегацияси аъзоларининг Миср республикаси саноат министри Азиз Сидқий бошчилигидаги бир группаси «ТУ-104» самолётида 19 январда Москвадан Тошкентга келди. Делегация составида Планлаштириш миллий комитетининг бош секретари доктор Иброҳим Халми Абдил Раҳмон, саноат бўйича Давлат маслаҳатчиси доктор Ҳасан Ҳусний, Миср Республикасининг СССР даги элчихонаси ходими Нуриддин Қорра, сунъий ипак ишлаб чиқариш компаниясининг директори доктор Муҳаммад Хусайн Жамол, саноат министрининг секретари Иброҳим Ал-Авар, тўқимачилик саноати эксперти Муҳаммад Саид Воҳидлар бор. Улар билан бирга делегация аъзолари группасининг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафаридаги ҳамроҳлари — СССРнинг Мисрдаги элчихонаси маслаҳатчиси А. А. Громов, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг масъул ходимлари В. П. Ребров ва Ю. Б. Афанасьевлар ҳам Тошкентга келдилар.

Тошкент аэродромида мисрлик меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. М. Мусахонов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар Министри Ғ. С. Султонов, Тошкент Халқ хўжалиги кенгашининг раиси Э. Эгамбердиев, министрлар С. О. Азимов, Х. А. Маъруфов, М. А. Шарков, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон Телеграф Агентлигининг масъул раҳбари Р. С. Сахибоев, жамоатчилик вакиллари кутиб олдилар.

Ўша куни кечқурун Миср ҳукумат иқтисодий делегациясининг аъзолари саноат министри Азиз Сидқий жаноблари бошчилигида Муқимий номидаги Ўзбек давлат музикали драма ва комедия театрида бўлдилар ҳамда «Равшан ва Зулхумор» спектаклини томоша қилдилар. (ЎзТАГ).

СССР ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматлари ўртасида илмий-техника ҳамкорлиги тўғрисидаги битим имзоланди

Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ, Хитой Халқ Республикаси Фанлар академиясининг президенти ўртоқ Го Мо-жо бошчилигидаги Хитой Халқ Республикаси илмий-техника делегацияси, шунингдек Хитойнинг атоқли олимларидан иборат маслаҳатчиларнинг катта группаси 1957 йил 18 октябрдан 1958 йил 19 январгача СССРда бўлди.

Делегация СССР Министрлар Совети Давлат илмий-техника комитети, СССР Фанлар академияси, СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитети билан, СССР Олий таълим министрлиги ва Совет Иттифоқидаги етакчи илмий тадқиқот ташкилотлари билан фан ва техникани ривожлантириш ҳамда Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида илмий-техника ҳамкорлигини муҳокама қилди. Ана шу муҳокамада совет томонидан 600 дан ортиқ атоқли олим ва мутахассислар қатнашди.

Совет ва Хитой олимлари ҳамда мутахассислари ўртасида фикр олишув дўстона ва амалий иш вазиятида ўтди. Ҳар иккала томон дўстлик ва ўзаро ёрдамлашиш принципларига асосланиб, СССР билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида, фан ва техника соҳасидаги тадқиқот ишларида ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш юзасидан бир қанча конкрет тадбирларни белгилади. Музокаралар давомида Хитой делегацияси Хитой Халқ Республикасида фан ва техникани ривожлантириш юзасидан 1956-1967 йилларга мўлжалланган перспектив планда белгиланган энг муҳим илмий-техника проблемаларини ҳал этишда совет томонининг Хитойга ёрдам беришини истаганлигини билдирди.

Бу ёрдам совет олимлари ва мутахассисларини Хитойга юборишдан, Хитой илмий ва инженер-техник ходимларини СССРда ўқитиш, уларнинг малакасини оширишдан, зарур машина-ускуналарни, прибор, материалларни ва шу сингариларни Хитойга етказиб беришдан иборат бўлиши керак.

Музокаралар натижасида шу йил 18 январда Москвада фан ва техника соҳасидаги энг муҳим тадқиқотларни биргаликда ўтказиш тўғрисида ва ана шу ишда Совет Иттифоқининг Хитойга ёрдам бериши ҳақида СССР ҳукумати билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида битим тузилди.

Бу битим 1958-1962 йиллар ичида Хитой Халқ Республикаси учун катта аҳамиятга эга бўлган 122 энг муҳим илмий-техника проблемасини биргаликда ҳал этишни, шунингдек ҳар иккала мамлакатдаги илмий тадқиқот муассасалари ўртасида бевосита алоқаларни янада мустаҳкамлашни кўзда тутади.

Битимни СССР ҳукуматининг ваколати билан СССР Министрлар Совети Давлат илмий-техника комитетининг раиси Ю. Е. Максарев ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг ваколати билан Го Мо-жо имзоладилар.

Айни вақтда фан ва техника соҳасида ҳамкорлик қилиш ва тадқиқот ишларини бажариш тўғрисида СССР ҳамда Хитой Халқ Республикаси олий таълим министрликлари ўртасида, шунингдек СССР ва Хитой Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик фанлари академиялари ўртасида битим имзоланди. (ТАСС).

Венгрия Фанлар академияси билан СССР Фанлар академияси ўртасида илмий ҳамкорлиги тўғрисидаги битим имзоланди

18 январда Москвада Венгрия Фанлар академияси билан СССР Фанлар академияси ўртасида илмий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди. Бу битим уч йилга мўлжалланган. Битимни имзолашдан аввал ҳар иккала академия ўртасида музокаралар олиб борилди. Бу музокаралар қардошларча дўстлик ва самимият руҳида ўтди. Музокаралар давомида академияларнинг делегациялари ўзаро манфаатдорлик, ҳуқуқий тенглик ва дўстлик асосида совет ва венгер олимлари ўртасида илмий алоқалар бундан буён ҳам ривожланажаги ва мустаҳкамланажагини мамнуният билан қайд қилдилар. Делегациялар академиялар ўртасида илмий ҳамкорлик юзасидан 1957 йилга мўлжалланган план бажарилганлигини таъкидладилар.

Битимни имзолаш вақтида СССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретари Н. М. Сисакян ва Венгрия Фанлар академиясининг академик-секретари Л. Яноши нутқ сўзладилар. Улар ўз нутқларида ҳар иккала мамлакатда фанни ривожлантириш учун ана шу тадбирнинг муҳим эканлигини уқтириб ўтдилар.

Битимни имзолаш вақтида Венгриянинг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Я. Болдоцки ҳозир бўлди. (ТАСС).

СССР билан Афғонистон ўртасидаги давлат чегараси режими ҳақида шартнома имзоланганлиги тўғрисида Совет-Афғонистон ахбороти

Афғонистон подшо Ҳазрат Олийлари 1957 йил июль ойида дўстлик визити билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган вақтда бамаслаҳат бир битимга келинганига мувофиқ, 1957 йил 19 декабрдан шу йил 18 январгача Москвада СССР ва Афғонистон делегациялари ўртасида Совет-Афғонистон чегараси тўғрисида Шартнома тузиш ҳақида музокаралар олиб борилди.

Дўстона ва самимий вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган бу музокаралар натижасида 1958 йил 18 январда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати билан Афғонистон подшо Ҳукумати ўртасида Совет-Афғонистон давлат чегараси режими ҳақида Шартнома имзоланди. Шартнома ратификация қилиниши керак ва ратификация ёрлиқлари айирбошланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Шартноманинг преамбуласида бундай дейилади: ҳар иккала мамлакат Ҳукуматлари «Совет-Афғонистон давлат чегараси режимининг тартибли сақланиши учун қулай шароит вужудга келтириш чораларини белгилашни ҳамда бу чегарада можаролар чиқишининг олдини олишни, бундай можаролар вужудга келган тақдирда уларнинг тез вақт ичида текширилиши ва бартараф қилинишини таъминлашни истаб», ушбу Шартномани тузишга қарор қилдилар.

Томонлар ишонч билдирадиларки, Совет-Афғонистон давлат чегараси режими тўғрисида Шартнома имзоланиши суверен ҳуқуқларни ўзаро ҳурмат қилиш ва иккала қўшни мамлакат ўртасида ҳамжиҳатлик принципларига асосланган Совет-Афғонистон яхши қўшничилик ва дўстлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Шартномани Совет Иттифоқи томонидан СССР Ташқи Ишлар Министри А. А. Громико, Афғонистон томонидан — Афғонистоннинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Абдул Ҳаким имзоладилар. (ТАСС).

Қуролсизланиш—ҳозирги куннинг асосий проблемаси

ҲИНДИСТОН МИЛЛИЙ КОНГРЕСС ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

ГАУХАТИ, 18 январь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Неру халқаро аҳвол тўғрисидаги резолюция юзасидан музокарада сўзга чиқиб, тўла қуролсизланиш бўлмаса ҳам лоақал қисман қуролсизланиш зарурлигини уқтириб ўтди.

Неру БМТ томонидан 25 мамлакатдан тузилган қуролсизланиш комиссияси ҳақида салбий гапирди, бу комиссияда иштирок этишдан Совет Иттифоқи бош тортганлигини, чунки бу комиссия бир давлатнинг тарафдорлари бўлган мамлакатлардан иборат эканлигини айтди. Агар Совет Иттифоқи бу комиссияда иштирок этмайдиган бўлса, деди у, музокаралар ким билан олиб бориладди.

Неру айтдики, иккинчи буюк давлат — Хитой БМТда қатнаштирилмаганлиги учун бу комиссияда музокаралар олиб боришга қўйилмайди. Аҳвол шундай экан, БМТ комиссиясида қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралар қандай қилиб муваффақиятли бўлиши мумкин, деб савол беради Ҳиндистон бош министри.

Мудофаа министри Кришна Менон ўз нутқида қуролсизланиш ҳозирги куннинг асосий проблемасидир, деди. У қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралар боши берк кўчага кириб қолди, деди. Бироқ Менон, бу музокаралар янгидан бошлаб юборилади, деб умид билдирди. Қўшма Штатлар ва Совет Иттифоқи, деди у, бамаслаҳат бир битимга келишлари лозим, бусиз қуролсизланишга эришиб бўлмайди. Менон қуролсизланиш тўғрисидаги масалани ҳал этишда Хитой ҳам иштирок этиши лозим, деб таъкидлади.

Менон халқаро кескинликни юмшатишга даъват этиб, кескинликнинг яна кучайиши фақат урушга олиб келиши мумкин, деди. Менон атом ва водород бомбалари ортилган самолётларнинг учиб юриши урушга тайёргарлик кўришдан бошқа бир нарса эмас, деб таъкидлади. Ҳозирги вазиятда, деди у, бир жойда уруш чиқиши ҳамма жойда уруш чиқишига олиб келади. Менон Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг «Давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисида»ги резолюцияси муҳим аҳамиятга эга, деб таъкидлади.

Орисса штатининг бош министри Харекришна Махатаб халқаро аҳвол тўғрисида резолюция тақдим этиб, нима учун ўзларини демократик деб ҳисоблаган мамлакатлар Хитойни Бирлашган Миллатлар Ташкилотида қатнаштирмасликка ҳаракат қиладилар, деб таажжубланади. У Қўшма Штатларнинг бу масалада тутган позициясини танқид қилди.

Янгийўл шаҳридаги консерва заводининг коллективи ўтган йили планга қўшимча равишда уч миллион банка консерва маҳсулотлари тайёрлаб бериб, олган мажбуриятини бажарди. Завод ишчилари январь ойи биринчи ярми планини муддатидан икки кун олдин бажардилар. Суратда: мева-сабзавот цехида консерваларни конвейердан тушириш пайти.

А. Абдуазимов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ПИОНЕР ВА ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ЛЕНИНГРАД ТЎҚИМАЧИЛАРИГА СОВҒАСИ

Ўтган йили Ўзбекистонда пахта тайёрлаш давлат планининг муваффақиятли бажарилишига республикамиздаги мактабларнинг пионер ва ўқувчилари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар. Улар колхозлардан олган участкаларида пахтадан мўл ҳосил етиштириш билан бирга, далаларда етилган «оқ олтин»ни териб олишда ҳам ўз ота-оналарига яқиндан кўмаклашдилар. Масалан, Янгийўл районидаги 15-мактаб ўқувчилари «XIX партсъезд» колхозидан 8 гектар ер олиб, 1957 йил кўкламида чигит экканэдилар. Улар бу ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштирдилар.

Республикамизнинг пионер ва ўқувчилари ўзлари терган пахтадан қаҳрамон шаҳар — Ленинград тўқувчиларига совға тайёрладилар. Бу совға — 2400 тонна тола ва момиқ 84 вагонга ортилиб, 17 январда Тошкентдан Ленинградга жўнатилди.

Пионер ва ўқувчиларнинг бу ажойиб совғасини тайёрлашда «Ленин учқуни» газетаси катта ташкилотчилик ролини ўйнади. Бу газета ўтган йил март ойидан бошлаб ўз саҳифасида «Ёш пахтакорлар мактаби» рубрикасини очиб, республиканинг пионер ва ўқувчиларини меҳнатга илҳомлантириб турди.

Чех олими Ўзбекистонда

Чехословакия Халқ Республикасидан келган олим, Чехословакия фанлар академиясининг аъзоси, химия фанлари кандидати Томка Жозеф пойтахтимизда бир неча кун меҳмон бўлди. У Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институтида лаборатория ишлари билан танишди. Пахта химияси лабораториясининг старший илмий ходимлари К. В. Богомолов, З. П. Покудина, А. Исмоилов ва бошқа илмий ходимлар ўз иш тажрибалари ва химия фани соҳасида эришилаётган муваффақиятлар ҳақида сўзлаб бердилар. Химия фанлари кандидати Р. Нуритдинов, аспирант А. Умаров чех олими билан алколоид бирикмалар, храматография ишлари тўғрисида фикр олишдилар. Томка Жозеф Ўзбекистондаги химия соҳасида қилинаётган ишлар билан танишишни давом эттириш мақсадида Самарқандга жўнаб кетди.

Х. ШАРИПОВ.

50 та янги таксифон ўрнатилади

Тошкент шаҳрида аҳоли талабига мувофиқ таксифонлар йилдан-йилга кўпаймоқда. Ҳозир шаҳарда ишлаб турган таксифонлар сони 240 тагa етди. Шулардан 160 таси кечаю-кундуз ишламоқда.

1958 йилда таксифонлар яна 50 тага кўпайтирилади. Янги таксифонларнинг 30 таси шаҳарнинг Октябрь райони, қолганлари эса Ленин, Куйбишев, Киров, Марказий районлар территориясида ўрнатилади.

Ўзбекистон ССР халқ артисткаси, Сталин мукофоти лауреати Мукаррама Турғунбоеванинг номи фақат республикамизда эмас, балки республикадан ташқарида ҳам ҳурмат билан тилга олинади. Яқинда Свердлов номли концерт залида Мукаррама Турғунбоеванинг ижодий кечаси бўлиб ўтди. Кечада артистка ўз маҳоратини ошириб бораётганини яна бир марта намойиш қилди. Тамошабинлар халқ артисткасини қизғин табрикладилар. Концертда республика халқ артисти К. Отаниёзов, К. Дадаев ва «Баҳор» ансамбли иштирок этди. **Суратда: М. Турғунбоева «Озодлик» рақсини ижро этмоқда.**

М. Турсунхўжаев ва **Р. Рустамов** фотоси.

Халқ кутубхонасининг чет эл мамлакатлари билан алоқаси

Алишер Навоий номли халқ кутубхонасининг чет эл мамлакатлари билан алоқаси борган сари кенгаймоқда. Ҳозир кутубхонага чет мамлакатлардан 250 дан ортиқ журнал, 26 хил газета ва айрим адабиётлар мунтазам равишда келиб турибди. Ана шу журналларнинг 75 таси, газеталарнинг эса 15 таси капиталистик мамлакатлардан келади.

Албания, Болгария, Венгрия, Хитой, Въетнам халқ республикаси, Германия демократик республикаси каби мамлакатлардан юбориладиган вақтли матбуотни кутубхона аъзолари зўр қизиқиш билан кўздан кечирадилар. «Зери популлит» (Албания), «Литературен фронт» (Болгария), «Женьменьжибао» (Хитой) каби ва бошқа газеталарнинг янги сонлари билан кутубхонада доим танишиш мумкин.

Китобхонларнинг хилма-хил талабларини қондиришда чет элдан олинадиган матбуот маҳсулотлари ва адабиётлар муҳим роль ўйнамоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

А. Н. Толстой хотирасига бағишланган адабий кеча

Ўзбекистон совет ёзувчилар Союзининг Ҳ. Олимжон номидаги адабиётчилар уйида атоқли совет ёзувчиси А. Н. Толстойнинг туғилганига 75 йил тўлиши муносабати билан адабий кеча ўтказилди. Ёзувчининг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида танқидчи ўртоқ С. И. Лиходзиевский доклад қилди. Докладчи талантли ёзувчининг совет адабиётига қўшган салмоқли ҳиссаси ҳақида батафсил тўхталди.

Адабий кечада Қодир Махсумов ва Михаил Азатян ўртоқлар ёзувчининг асарларидан парчалар ўқиб бердилар.

Н. НАСИМОВ.

Бўлажак врачлар практикада

Тошкент Давлат медицина институти даволаш факультетининг 6-курс студентлари шу кунларда республикамиз пойтахтидаги шифохона ва поликлиникаларда ишлаб чиқариш практикасини ўтмоқдалар. Шу йилнинг май ойи охирларигача давом этадиган бу практикада 200 дан ортиқ студент 5 йил давомида олган назарий ва амалий билимларини тажрибада қўлланиб, мутахассис-врач деган номни олишга тайёрланадилар.

Шуни айтиш керакки, практика давомида студентлар умумий профилга тегишли бўлган барча касалликларни даволашни ўрганмоқдалар. Студентлардан У. Қодиров, Х. Абдуллаева, Э. Аъзамхўжаев, У. Турсунхўжаева, Д. Сатторова, Ш. Асқаров ўртоқлар беморларни тўғри даволаб, келгусида юқори малакали врач бўла олишларини кўрсатмоқдалар.

Битирувчи курс студентларининг бу масъулиятли практикасига медицинада бой тажрибага эга бўлган профессорлардан З. Умидова, Т. Нажмитдинов, С. Маъсумов, А. Коган ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар.

О. ОБИДОВ.

Турли касб эгалари

ВАХТЁРЛАР КОМАНДИРИ

Кечадан бери ҳаводан булут аримайди. Ярим кечага бориб кучли шамол турди, сўнг ёмғир кучаякетди. Тун шундай қоронғилашдики, тўрт қадам наридаги нарсани зўрға кўриб бўларди.

Шундай кечада Олмалиқдаги бойитиш фабрикасини қўриқлаётган вахтёрлар командири Пётр Семёнович Капунов ҳамма постларга «ҳушёрликни оширинглар» деб буйруқ берди. Чунки, ҳар қандай юлғичлар, ўғрилар ғаразли мақсадларини амалга оширишда ана шундай об-ҳаводан фойдаланиб қолишга уринишларини Пётр Семёнович яхши биларди. Командир постларни айланиб чиқишга тараддудланиб турган эди, бирдан телефон жиринглаб қолди. 1-постдан вахтёр Абдулла Исмоилов гапирарди:

— Платформаларига юк ортилган локомотив эшикдан чиқариб юборишни сўрамоқда.

— Текшириб чиқариб юбораверр.

— Текшириб чиқдим. Платформада фабрика территориясидан олиб чиқиш мумкин бўлмаган тилинган тахталар бор экан.

— Бўлмаса, сабр қилинг. Мен ҳозир бораман, — деди Капунов.

Командир 1-постга етиб келганида, бир қанча киши платформа атрофига тўпланиб, қизғин бахслашардилар, улар Петр Семеновичга юзланишди:

— Тахталар фабриканики эмас, бошқа жойдан олинган деб минг марта айтсак ҳам тушунмаяпти, қоровулингиз.

— Қаердан олинган бўлса ҳам барибир, давлатники, — деди Капунов.

— Ахир склад мудирининг ўзи берган-ку.

— Склад мудирининг ўзи давлат мулкини талон-тарож қилаётган экан-да, бўлмаса,— Петр Семенович жиддийроқ гапирди.

Хуллас тахталар платформадан туширилиб акт тузилди. Петр Семенович ва унинг бўлинмаси аъзоларининг қоровуллик хизматини аъло даражада бажараётганларини тасдиқловчи бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Улар вахтада турган фабрика территориясидан ҳеч ким назоратсиз чиқиб кетмайди. Бу камтар, оддий кишилар фақат фабрика территориясини эмас, цехларни ҳам диққат билан кузатиб турадилар.

Петр Семенович вахтерлар командири бўлиб ишлаётанига 3 йил бўлди. Шу давр мобайнида Капунов ва унинг хизматдош ўртоқлари талайгина ножўя ҳаракатларнинг олдини олдилар.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Сабзавот ва картошканинг янги сортлари

Ўзбекистоннинг илмий ташкилотлари ишлаб чиқаришда фойдаланиш учун сабзавот ва картошканинг янги уруғ сортларини колхоз ва совхозларга бера бошладилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик академиясининг сабазавот-картошка тажриба станциясида помидорнинг «384», «438» номерли ва «Янгилик» деб аталувчи 3 та янги сорти кашф этилди. Бу сортлар юқори ҳосил беради — ҳар гектар ердан 60 тоннадан помидор йиғиб олиш мумкин. Бу ҳосил илгари экиб келинаётган сортларникидан қарийб икки баравар кўпдир. Шунингдек, ана шу станциянинг илмий ходими қишлоқ хўжалик фанлари кандидати О. Я. Полинина яратган картошка сортлари ҳам диққатга сазовордир. Картошканинг бу сортлари жуда тез етилади, бир йилда икки марта ҳосил олиш мумкин.

Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-текшириш институтининг Ўрта Осиё станцияси коллективи карамнинг «Успех 19—10» деб аталувчи сортини яратди. Ўрта Осиёдаги колхоз ва совхозларга экиш учун тавсия қилинган бу сорт эртаги карам тамом бўлиши билан етилади. Янги сорт карамнинг ҳосилдорлиги илгари экилиб келган карамлардан икки баравар кўп бўлиб, бактериаль касалликларга чидамлидир. Шунингдек станция илмий кучлари стандарт сортларга нисбатан 25 процент кўп ҳосил берадиган «Остриў» деб аталувчи гаримдори сортини яратдилар. Бу сорт гаримдори таркибида «С» витамини ва қанд моддаси кўпдир.

Сўнгги уч йил мобайнида республиканинг илмий ташкилотлари ҳаммаси бўлиб картошка ва сабзавотнинг 28 хил янги сортларини яратиб, колхоз, совхозларга топширдилар. (ЎзТАГ).

Сувни тозалашда ультра бинафша нурлардан фойдаланилмоқда

Тошкент тўқимачилик комбинатида ультра бинафша нурлар ёрдамида сувни зарарсизлантирадиган аппарат ишга туширилди. Бу бактерицид установкалар илгари қўлланилган сувни хлорлашга қараганда анча эффектлидир. Ультра бинафша нурлар ҳамма микроорганизмларни ўлдириб, сувни бутунлай зарарсизлантиради.

Бактерицид установкаси комбинатнинг механика заводида тайёрланди. У бир соатда 180 кубометр сувни тозалайди. Бу аппаратни қўлланиш натижасида тўқувчилар аъло сифатли истеъмол суви билан таъминланмоқдалар. (ЎзТАГ).

Янги болалар яслиси

Янгийўл шаҳар тикув-пойафзал комбинатида ишловчи оналар янги совға олдилар: уларнинг болалари учун ясли биноси қуриб берилди. Яслининг хоналари озода ва шинам. Яхшилаб безатиб қўйилган қатор кроватчалар, гилам ва поёндозлар, турли ўйинчоқлар кишининг ҳавасини келтиради. Ошхона учун алоҳида хона ажратилган. Ясли холодильник, кир ювиш машинаси каби зарур асбоблар билан таъминланган.

Ясли биносининг қурилиши учун 100 минг сўм маблағ сарфланди. Болалик оналар бу меҳрибонлик учун партия ва ҳукуматдан беҳад хурсанд бўлмоқдалар.

— Болаларимиз бу ерда яхши дам олиб, яхши ўсмоқда, энди хотиржам ишлайверамиз, — дейди қизчаси бу ерда тарбияланаётган ишчи Саматова.

45 болани тарбиялаётган янги ясли кун-тун ишламоқда.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

СОВЕТ АРМИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МОҲИР УЧУВЧИ

Совет Иттифоқи Қаҳрамони майор Едкин учувчи Владимир Осипов ва бошқалар билан суҳбатлашиб ўтирар экан, тўсатдан телефон жиринглаб қолди.

— Ҳозир учамиз! Эшитаман! — деб жавоб берди Едкин трубкага. Трубкани ричакка илгач учувчилар томон бурилди-да:

— Гитлерчилар контратакага ўтишибди, учишга тайёрланингиз!— деб буюрди.

Зум ўтмасданоқ совет қирувчи лочинлари кўкка парвоз этиб, душман қузғинлари томон йўл олди. Учувчи Владимир Осипов командир билан ёнма-ён учарди. У, душман самолётини ҳаммадан олдин пайқашга интилиб, ҳавони жуда синчиклаб кўздан кечирарди.

— Ўнг томонда, баландда душман қузғунлари, — тезда хабар қилди командирга у.

Душман самолётлари ўнбешдан ортиқ эди. Улар бир гуруҳ бўлиб мамлакатимиз ичкарисига келмоқда... Майор Едкин микрофон орқали кескин буйруқ берди:

— Атака қилинсин!

Тўртта совет қирувчи самолёти фашист қузғунларига қарши ташланди. Оралиқ анча яқинлашгач, майор Едкин икки қирувчи самолётга буюрди: — Сизлар баландга кўтарилиб, тепадан ўт очинг!

Осипов командирнинг тактикасини дарров пайқади: қирувчилар тепадан ҳужум қилиб немис қузғунлари сафини бузиши ва қилинаётган атака учун бирмунча қулайлик туғдириши керак эди.

— Осипов мен олдиндаги самолётни атака қиламан, сен ундан кейингисини ўққа тут, — яна шлемофонда командир буйруғи эшитилди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони майор Едкин тажрибакор командир бўлиб, у ҳар қандай ҳаво жангида тезликда турли тактикалар ишлата олиш қобилиятига эга. Унинг ҳисобида душманнинг отиб туширилган 22 та самолёти бор эди. Владимир Осиповнинг ҳисобида эса отиб туширилган 7 самолёт бор эди. У, командирнинг жангда қўллаётган тактикасини дарров тушуниб олар ва қилган тахмини доимо тўғри чиқарди. Бу гал ҳам худди шундай бўлди. Фашистларнинг тўрт самолёти қочиш тараддудига тушиб қолди. Аммо шу пайт командир «чап томондан атака қилинглар!» деб буйруқ берди.

Осипов душманнинг бир самолётига шиддатли ҳужум бошлади, 100-150 метр қолганда гашеткани босиб ўт очди. Шу зоҳотиёқ фашист самолёти чархпалак бўлиб, ерга қараб шўнғиди...

— Баракалла азамат! — деди командир Осиповга ва орадан бир неча дақиқа ўтгач, шлемофонда яна командирнинг овози эшитилди, — Осипов, сени атака қилишаяпти!

Учта «Фокке-Вульф» орқадан яқинлашиб келмоқда эди. Осипов тез ҳаракат қилиб, бирдан баландга кўтарилди-да, ўз групписига келиб қўшилди, душманнинг уриниши беҳудага кетди. Шундан кейин учта «Фокке-Фульф» бизнинг қирувчилар қуршовига тушиб қолди. Энди фашистлар жангдан кўра, кўпроқ қочишга интилардилар. Бироқ уста жангчи командир — майор Едкиннинг «атакага!» командаси душманнинг шўрини қуритди. Бирин-кетин уч «Фокке-Вульф» қора тутун из қолдириб пастга шўнғиди. Булардан биттасини Владимир Осипов қулатган эди.

Ана шу жангда фашистларнинг 12 самолёти уриб туширилди. Майор Едкин Осиповнинг қўлини маҳкам сиқиб «балли, довюрак!» деб табриклади...

Ўшандан буён анча йиллар ўтди. Бу вақт ичида коммунист Владимир Осипов III класcдан I класс учувчи бўлишга эришди. Янги реактив техникани ўрганди. Энди у оддий қирувчи самолётда эмас, реактив самолетда парвоз қиладиган бўлди. Бўлинмадагилар Осиповнинг номини тилга олишар экан, «моҳир учувчимиз» деб у билан чексиз фахрланадилар.

Суратда: моҳир учувчи **В. Осипов** учиш олдида.

Текст ва фото капитан **Л. Яснопольскийники.**

Ойнадан бино қуриб бўладими?

Ойнадан ясалган стакан, ваза ва бошқа идишларни ҳаммамиз яхши биламиз, турмушда ундан фойдаланамиз. Аммо ойнадан уй қуриб бўладими? Ҳа, қуриб бўлади.

Германия Демократик Республикасида ойнадан қурилиш учун ишлатиладиган ғишт ишлаб чиқарилади. Бу ғиштнинг жуда кўп афзал ва қулай хусусиятлари бор. Мазкур ғишт ёруғликни ўзидан яхши ўтказади, бинони совуқдан, иссиқдан ва ташқаридаги шовқин-сурондан ҳоли тутади. Бундай бинонинг деворларини сув билан ювиб, осонлик билан тозалаш мумкин. Ойна ғишт оловга чидамлидир.

Ҳозир бундай ғиштлардан саноат иншоотлари қурилишида фойдаланилмоқда.

Тиканак—патефон игнаси

Жанубий шаҳарларнинг кўчалари ва паркларида тиканаклар билан қопланган дарахтлар учрайди. Бу ўтиб бўлмайдиган тиканак тўсиқлар ҳосил қилувчи ва боғларни муҳофаза қилишда фойдаланиладиган гледичия деб аталувчи оддий ўсимликдир. Шуниси қизиқарлики, устки қисми қорамол шохига ўхшаш қаттиқ қобиқ билан қопланган гледичия тиканагидан граммафон пластинкаларини чалишда нина сифатида ҳам фойдаланиш мумкин экан. Ёш гледичиянинг тиканагидан фойдаланиш айниқса қулайдир. Чунки у пластинканинг нина юрадиган арикчаларига осонлик билан тушиб олади. Тиканак нина қўлланиш олдидан қуритилади. Бундай табиий «нина» қўлланилганда овоз майин ва ёқимли бўлади. Овоз пасаймайди, балки яхши эшитилади. Бундан ташқари, тиканак-нинадан фойдаланганда пластинка одатдаги металл нинани қўлланганга қараганда кам ейилади.

ҲОДИСА

Ўйинчоқ ўғриси

Тошкентнинг Карл Маркс кўчасидаги Марказий универмагнинг болалар ўйинчоқлари билан савдо қиладиган бўлимида бир одам пайдо бўлади. У бошқа харидорлар сингари ўйинчоқларни кўрабошлайди. Аммо сохта харидор бўлим сотувчисининг кўзини шамғалат қилиб, қимматбаҳо ўйинчоқлардан бирини қўйнига яшириб, бўлимдан чиқиб кетаётганда милиция ходими Ҳасанов ушлаб олади.

Кейинчалик маълум бўлишича, ўйинчоқ ўғриси Сайфулла Махмудхўжаев Куйбишев райпишчеторгига қарашли 36-магазинда сотувчи бўлиб ишлар экан. Ўғри жиноий жавобгарликка тортилди.

Телевизор экранида

21 ЯНВАРДА

19.30. Ўрта ёшдаги болалар учун эшиттириш. «Костёр» телевизион журналининг биринчи сони.

20.00. Муқимий ғазаллари билан айтилган халқ қўшиқлари.

20.30. «СССР халқларининг классик ёзувчилари» деган циклда Иван Франкога бағишланган эшиттириш.

21.20. Ҳужжатли фильм — «Бу ерда Ленин яшаган».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/I да **Йўлчи юлдуз,** 22/I да **Ганг дарёсининг қизи.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/I да **Риголетто,** 22/I да **Травиата.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 22/I дан энг кекса цирк артисти **Михаил Калядин** раҳбарлигида ўн қизиқчининг иштироки билан **«Кулги кечалари».** Тамоша давомида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Павел Боровиков** қатнашади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 22 ва 23/I кеч соат 8 яримда **Концертлар.** Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ғулом Абдураҳмонов,** Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жалол Асимов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Рошель Мордухаев** ва солистлар қатнашади. Музика раҳбари — **Раббим Ҳамдамов.** Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

«РОДИНА» кундуз ва кечқурун кенг экранли бадиий фильм **Партизан учқуни.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 4 гача **Икки жангчи,** кеч 6 дан янги киноповесть **Оила.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Оила.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими —136 Маданият бўлими— 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 06270. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-890.